

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΤΟΣ Ζ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1958

ΑΡΙΘ. 8

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΝ ΥΜΝΟΛΟΓΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΡΘΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Οὐρανοὶ μὲν ἐπαξίως εὐφραινέσθωσαν· γῆ δὲ ἀγαλλιάσθω·
ἐσοραζέτω δὲ κόσμος, ὄρατός τε ἅπας καὶ ἀόρατος! Χριστὸς
γὰρ ἐγήγερται, εὐφροσύνη αἰώνιος.

*

"ὦ θείας! ὦ φίλης! ὦ γλυκντάτης σου φωνῆς! Μεθ' ἡμῶν
γὰρ ἐπηγγείλω ἔσεσθαι μέχρι τερμάτων αἰῶνος, Χριστέ· ἦν οἱ
πιστοὶ ἄγκυραν ἐλπίδων κατέχοντες ἀγαλλόμεθα.

*

Πάσχα τὸ τερπνόν, Πάσχα Κυρίου Πάσχα· Πάσχα πανσε-
βάσμιον ἡμῖν ἀνέτειλε· Πάσχα, ἐν χαρῇ ἀλλήλους περιπτυσώμε-
θα· ὦ Πάσχα λύτρον λύπης! Καὶ γὰρ ἐκ τάφου σήμερον ὥσπερ
ἐκ παστοῦ ἐκλάμπας Χριστός, τὰ γύναια χαρᾶς ἐπλησε, λέγων·
Κηρύξατε Ἀποστόλοις.

*

Ἀναστάσεως ἡμέρα, καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει, καὶ
ἀλλήλους περιπτυσώμεθα· εἰπόμεν, ἀδελφοί, καὶ τοῖς μισοῦσιν
ἡμᾶς· συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει καὶ οὕτω βοήσωμεν·
Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς
ἐν τοῖς μνήμασι ζῶην χαρισάμενος.

*

Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται· Πάσχα καινόν,
ἅγιον· Πάσχα μυστικόν· Πάσχα Χριστὸς ὁ Αντρωιτής· Πάσχα
ἄμωμον· Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν· Πάσχα τὸ πύλας
ἡμῖν τοῦ Παραδείσου ἀνοῖξαν· Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστούς.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία τὸ μεγαλύτερο καὶ ἐνδοξότερο γεγονός τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας. Περικλείει βαθειὰ νοήματα, ἓνα ἀφάνταστο καὶ γοητευτικὸ μεγαλεῖο, μὴ ἀκατανίκητη δύναμις, ποὺ ἐμπνέουν, διδάσκουν, φρονηματίζουσι, παρηγοροῦσι καὶ ἐπισχρῶν καθ' ἓνα, ὁ ὁποῖος ἀκράδαντα πιστεύει καὶ ὁμολογεῖ ἀνεπιφύλακτα «τὸν Ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν». Τόση δὲ μεγάλη σημασία ἔχει τὸ ἀναμφισβήτητο τοῦτο γεγονός τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς ὄλους, ὥστε ὁ Παῦλος δικαιολογημένα παρατηρεῖ: "Ἄν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνεστήναι, θὰ ἦταν ἀνούσιο καὶ κενὸ τὸ κήρυγμά μας καὶ αὐτὴ ἡ πίστις μας δὲν θὰ εἶχε κανένα οὐσιαστικὸ περιεχόμενον. (Α' Κορινθ. ιε', 14).

*

Καὶ πραγματικά. Ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας μας στηρίζεται ἐπάνω στὸν ἀκατάλυτο τοῦτο βράχο τῆς θείας Ἀναστάσεως. Ὁ Ἀναστὰς Χριστὸς, σὰν αἰώνιος νικητὴς καὶ καταλυτὴς τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ ἄρχοντος τοῦ σκότους, τοῦ διαβόλου, δίνει ζωὴ ἀληθινὴ σ' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐνεκρώθησαν στὴν ἁμαρτία. Τοὺς ἀνασταίνει πνευματικά. Καὶ τοὺς ἀνυψώνει μαζί Του στὰ ὑπέρθεια ὕψη τῆς ἠθικῆς τελειότητος καὶ καθαρότητος, ὅπου τοὺς καταξιώνει νὰ ζοῦν αἰώνια μέσα στὴν ἄρρητη θεία δόξα καὶ μεγαλειότητα τοῦ οὐρανοῦ.

Στὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτό, κάθε πιστὸς ἀνέκαθεν στηρίζει ὅλες του τίς ἐλπίδες, γιὰ τὴν δική του ἐξανάστασι. Πολλὲς φορές, ἀκόμη καὶ ἄθελά του, παρασύρεται στὸ κακὸ, ποὺ ὀργιάζει γύρω του. Κ' ἔτσι καταστρατηγεῖ τὸ θεῖο θέλημα. Εἶναι ἀδύνατος στὴ θέλησι. Ἔχει λοιπὸν ἀνάγκη ἀπὸ ἐπίσχυσι μεγάλη, γιὰ νὰ μπορέσῃ ν' ἀγωνισθῇ σκληρὰ καὶ ἀδιάκοπα, ὥστε νὰ δαμάσῃ τὸ πολυκέφαλο θηρίο τῆς ἁμαρτίας. Νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸ φοβερό. Νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴ νίκη. Ἀπ' τὴν Ἀνάστασι δὲ τοῦ Χριστοῦ μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ δυνάμεις καὶ φῶς ἀέσπερο, μὲ τὸ ὅποιο θ' ἀνάψῃ μέσα του μὴ δυνατὴ πυρκαϊά, ἢ ὅποια θὰ κάψῃ ὅλα τ' ἀγκάθια τῆς ἁμαρτίας καὶ θὰ φλογίσῃ ἀκατάπαντα τὴν καρδιά, γιὰ ν' ἀγωνίζεται σθεναρὰ στὶς ἐπάλξεις τοῦ καθήκοντος, ἀνάμεσα σὲ φοβερὰς κατωγίδες καὶ συμφορὰς, γιὰ τὴν πραγμάτωσι τοῦ θείου θελήματος στὸν ταπεινὸ πλανήτη μας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τονίζει: Ἄφου ἐξομωιωθήκαμε μὲ τὸ Χριστὸ στὸ θάνατό Του κατὰ τὸ βάπτι-

σμα, ἀσφαλῶς τὸ ἴδιο θὰ συμβῆ καὶ μὲ τὴν ἀνάστασί Του. Ἀρκεῖ νὰ σταναρώσωμε τὰ πάθη καὶ τίς κακίαις μας καὶ νὰ σταματήσωμε πιά νὰ δουλεύωμε τὴν ἁμαρτία (Ρωμ. στ', 5-6).

Δικαίως λοιπὸν ἡ ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, ποὺ εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως, τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ἔχει σὰν πρώτη καὶ μεγαλύτερη ἑορτή. Ὁ ἱερός Δαμασκηνός χαρακτηριστικά λέγει, ὅτι «αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα, ἡ μία τῶν σαββάτων, ἡ βασιλις καὶ κυρία, ἑορτῶν ἑορτῆ καὶ πανήγυρις ἐστὶ πανηγύρεων». Κ' ἔτσι τὴν τοποθετεῖ σὰν βάσι καὶ θεμέλιο ὁλοκλήρου τοῦ συστήματος καὶ τῆς πίστεώς Της, ἡ Ἐκκλησία.

Ἐορτάζεται δὲ μὲ ἰδιάζουσα μεγαλοπρέπεια καὶ μὲ ἐκδηλώσεις γενικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Εἶναι ἡ Λαμπρὴ μας, ἡ ὁποία ἀκτινοβολεῖ παντοῦ αὐτὴ τὴ θεία λαμπρότητα καὶ λάμπρι, ποὺ εἰκονικὰ ἐκπέμπουν οἱ ἀναστάσιμες λαμπάδες. Στὴν Ἀνάστασι σβόνοιν τὰ μίση καὶ τὰ πάθη, γιὰ ν' ἀνάψῃ βαθεῖα στὶς ἀνθρώπινες καρδιὰς τὸ τρισάγιο φῶς, ποὺ ξεπήδησε ἀπ' τὸ ζωδόχο Τάφο τοῦ Ἀναστάντος Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἡ ἀγάπη παίρνει τότε τὴ θέσι της. «Εἶπωμεν, ἀδελφοί, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς· συγχωρήσωμεν πάντα τῇ ἀναστάσει», διακηρύττει ὁ ὕμνωδός. Ἔτσι ὅλοι ἀγαπημένοι καὶ συμφιλιωμένοι ἀπευθύνουν, ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, ὁ φίλος στὸν ἐχθρό, τὸ ἀναστάσιμο χαιρετιστήριον μῆνυμα «Χριστὸς Ἀνέστη», τὸ ὁποῖο ὅλους γενικὰ συγκινεῖ, ἀκόμη δὲ καὶ τοὺς θρησκευτικὰ ἀδιαφόρους ἐνθουσιάζει...

*

Τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀναστάσεως εἶναι ἀνυπέρβλητο κατὰ πάντα. Φῶς, χαρὰ, ἀγάπη, συγκίνησις, αἰσιοδοξία, θρίαμβος καὶ νίκη, ἰδοὺ τί ἀποτελοῦν τὸν πλοῦτον τῶν ὑψίστων νοημάτων, ποὺ συγκινοῦν βαθεῖα ὅλους τοὺς χριστιανούς τοῦ κόσμου καὶ ἰδιαίτερα τὸν ἑλληνικὸν λαόν μας· ὁ ὁποῖος στὴν πορεία τῆς ἐθνικῆς του Ἱστορίας εἰς τὴν Ἀνάστασιν στηρίζει τὴν ἐλπίδα καὶ τὴ δική του λύτρωσι καὶ ἀνάστασι. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα, ὅλοι μας οἱ Ἕλληνες, ποὺ ποθοῦμε τὴ λυτρωτικὴ ἀνάστασι τῆς Κύπρου καὶ τῆς Βορείου Ἠπείρου μας ἀπὸ τὸν ἀποτρόπαιον ζυγὸ τῆς δουλείας φίλων καὶ ἐχθρῶν, ἔχουμε τὴν ζωντανὴ ἐλπίδα καὶ τὴν πίστι ἀκλόνητη, ὅτι δὲν θ' ἀργήσῃ νᾶρθῃ ἡ ἁγία αὕτη μέρα. Ὁ Ἀναστάς Κύριος θὰ σκορπίσῃ κ' ἐκεῖ τὸ λαμπρὸ κ' ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεώς Του.

Ἀρχιμ. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ Α. ΒΙΤΑΛΗΣ
Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΤΑΩ ΠΕΝΤΕΛΗΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΟΜΗ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΤΟΥ 1770

Ἀπρίλης τοῦ 1770. Δίσεκτα χρόνια. Μαύρη σκλαβιά ἐσέπαζε τὸν κάμπο τῆς Ἀθήνας κι' ὅλη τὴ χώρα. Σκλαβιά φρικτὴ κι' ἀποτρόπαιη, ποὺ γιὰ ν' ἀχθῆ κανεὶς τὸ δικαίωμα ν' ἀνασαίνει τὸν ἀέρα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ βαστᾷ στοὺς ὤμους του τὸ κεφάλι του, ἔπρεπε νὰ πληρώνη βαρὺ («κεφαλιάτικο») χαράτσι. Μὰ καὶ πάλι δὲν εἶχε καμμιά σιγουριά.

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφθανεν ἡ κατάρα αὐτὴ τῆς ἀποθεριεμένης κι' ἀποχαλινωμένης Τουρκικῆς βαρβαρότητας, κι' ἄλλη φοβερὴ πληγὴ τοῦ Φαραώ, ἡ Πειρατεία, ἐρήμαζε τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἰδιαιτέρως τὰ νησιά μας καὶ τὶς παραθαλάσσιες Πολιτεῖές μας. Καὶ τὰ διάφορα τρομερὰ καὶ φοβερὰ («κουρσάρικα») ἀλώνιζαν κυριολεκτικῶς τὶς θάλασσές μας κ' ἐσκόρπιζαν παντοῦ, ἀνεμπόδιστα σχεδόν, τὸ θανατικὸ καὶ τὴν συμφορὰ.

*

Καὶ μονάχα οἱ κλέφτες ἐζοῦσαν ἐλεύθεροι ἐπάνω στ' ἀπάτητα βουνά μας, μαζὶ μὲ τ' ἀγρίμια τους, καὶ τοὺς σταυραῖτους τους. Καί, κατὰ κάποιον τρόπο, ἐζοῦσαν μιά πιὸ ἀνεκτὴ κι' ἀνενόητη ζωὴ καὶ οἱ καλόγηροι μέσα στὰ Μοναστήρια τους· γιὰτί —σὰν βακουφια— τὰ ἐπροστάτευε τὸ Κοράνι, κ' ἔτσι δὲν τὰ πολυπεύραζαν οἱ Τοῦρκοι. Γι' αὐτὸ κ' ἐπλήθυναν στὰ σκληρὰ ἐκεῖνα χρόνια τῆς σκλαβιάς τοῦ Γένους μας. Καὶ συχνότατα ἰδρυτὲς τῶν Μοναστηριῶν δὲν ἦσαν ἰδιῶτες καὶ ἄτομα μονάχα, παρὰ καὶ συνάφια ὀλόκληρα, ὅπως ἐλέγονταν τότε οἱ συντεχνίες, ἢ καὶ κοινότητες, ποὺ τοὺς ἐχάριζαν περιουσίες μεγάλες· κ' ἐγίνηκαν ἔτσι οἱ πρόδρομοι τῶν κατοπινῶν μεγάλων Ἐθνικῶν μας εὐεργετῶν.

Οἱ Μονῆς τότε δὲν ἦσαν μόνο τόποι τῆς ἡσυχαστικῆς γαλήνης καὶ τῆς προσευχῆς. Ἀλλὰ καὶ ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα, ποὺ μὲ τὰ μεγάλα τους εἰσοδήματα περιέθαλπαν τὸν πολυβασιμμένο κόσμον· ἐπροστάτευαν τὶς τέχνες καὶ τὰ γράμματα κ' ἐγίνονταν («κρυφὰ σχολεῖα») τῆς ἐλευθερίας· καὶ μαζὶ μὲ τὰ γεννήματα, τὰ λάδια καὶ τὰ κρασιά, ποὺ ἐσώριαζαν στὰ κατώγια τους κ' ἔτρεφαν τοὺς πεινασμένους, ἔκρυβαν καὶ μπαρούτια καὶ καρυοφύλλια γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Φυλῆς.

*

Ἔνα ἀπὸ τὰ πολλὰ, καὶ μάλιστα τὸ μεγαλύτερον τῆς Ἀττικῆς, ἦταν τὸ Μοναστήρι τῆς Ταῶ, ποὺ εἶναι χωσμένο κυριολεκτικῶς

μέσα στις κυματώσις του Πεντελικού, ανάμεσα σε χαράδρες και ρεμματιές κατασκέπαστες μ' ολόδροσα κι' ολούριστα πεύκα. Τῆς Ταῶ ἡ περιουσία ἦτανε πάρα πολὺ μεγάλη. Ὅλη σχεδὸν ἡ περιοχή τῶν Μεσογείων ἦτανε ἰδιοκτησία της. Ἀπέραντοι ἦσαν οἱ ἐλαιῶνές της καὶ τ' ἀμπελοχώραφά της. Κ' εἶχε πολλὰ ποιμένα κι' ἀφθονα καματερά. Οἱ τακτικοὶ μοναχοὶ της, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δοκίμους καὶ τοὺς ὑποτακτικούς, ἦσαν περισσότεροι ἀπὸ ἑκατόν· καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ κτήματά της τὰ ἐκαλλιεργοῦσαν οἱ ἴδιοι. Καὶ τ' ἄλλα οἱ περίγυρα χωρικοὶ, σὰν καλλίγοι, ἢ σὰν ἐπίμορτοι καλλιεργητές. Τὸ κτίριό της ἦτανε εὐρύχωρο· καὶ εἶχε πολλὰ κελλιά καὶ μεγάλα κελλάρια. Περίφημος δὲ γιὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ του δομὴ καὶ καταστόλιστος ἦτανε ὁ Βυζαντινὸς του ναός, ποὺ σώζεται ἕως σήμερα λαμπρὰ κ' εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ περιφημότερα Βυζαντινὰ μας μνημεῖα.

*

Ἦτανε Πάσχα. Μεγάλο Σάββατο βράδυ. Ὅλη ἡ Σαρακοστὴ εἶχε περάσει μ' ἀπαλοκαιριές καὶ μὲ καλωσύνες. Κι' ὅπως ὁ χειμῶνας ἐκείνη τῆ χρονιά ἦτανε βροχερός, τὰ πάντα ἦσαν ολόδροσα κι' ὀλοπράσινα. Τ' ἀγριόσπαρτα εἶχαν ἀνθίσει κ' ἐμοσχοβολοῦσαν. Παντοῦ ἐκυματοῦσαν στάχια κι' ἀνθίζαν ολούριστα γιοκλίμια κι' ἀγριολούλουδα. Καὶ τὸ φῶς ἐξεχειλοῦσεν ἀπὸ παντοῦ. Οἱ πέτρες καὶ τὰ βράχια καὶ τὰ χώματα τὸ ρουφοῦσαν ἀπληθυστα ὀλημερίς κ' ἐναρκιώνονταν. Καὶ μόλις ἔγερνεν ὁ Ἥλιος, ἐξυπνοῦσαν θαρρεῖς ἀπὸ τὴν ἡδονικὴ τους αὐτὴ νάρκη κ' ἐπαραληροῦσαν μὲ τὴν εὐωδιασμένη τους γλῶσσα. «Καὶ πολλὴ ἡ ἀηδὼν καὶ ὁ κόσσυφος καὶ ἡ χελιδών...». Τὰ πάντα ἦσαν χαρὰ Θεοῦ στὴν ἀπόμερην ἐκείνη γωνιά τῆς ἀγίας μας Γῆς.

Οἱ καλόγηροι κουρασμένοι ἀπὸ τὸν περίσσιο κάματο τῆς ἐποχῆς, μὰ κι' ἀπὸ τὴν αὐστηρὴ νῆστεια τῆς Μεγάλης Βδομάδας, εἶχαν ἀποτραβηχθῆ ἀπὸ νωρὶς στὰ κελλιά τους κ' ἐπερίμεναν μὲ λαχτάρια νὰ κτυπήσῃ τὸ σῆμαντρο τῆς Ἀνάστασης. Καὶ πραγματικά· τὸ μεσυνύχτι ἀκριβῶς ἐσήμανε ζωηρὰ καὶ γλυκίονχα· κι' ὅλοι τους ἀφήνοντας τὰ κελλιά τους, κατέβηκαν στὸ ναό, παστρικοὶ παστρικοὶ καὶ μὲ τὴ σοβαρὴ τους ὕψη φωτισμένη ἀπὸ τὴν χαρμόσυνη προσδοκία. Σὲ λίγο ἐγέμισε κ' ἐμερμύγκιασεν ἀπὸ τὴν ἱερὴ τους συναξὴν ὁ ναός, ποὺ ἦτανε μισοφωτισμένος κ' ἐμοσχοβολοῦσεν ἀπὸ τ' ἀγιορείτικο μοσχολίβανο. Κι' ὅταν ἐμαζεύθησαν ὅλοι πέρα ὡς πέρα, γιατί μόνον οἱ βαρεῖα ἄρρωστοὶ δὲν κατέβαιναν τὴν ἀγίαν αὐτὴν ἡμέραν, ὁ Ἠγούμενος, ὅπως ἦτανε συήθεια, ἔκαμε κεροδοσιά, κ' ἔδωκε στὸν καθένα μιὰ λαμπάδα Λαμπριάτικη, ἀπὸ καθαρὸ κερὶ τῆς μέλισσας.

Ὅταν δὲ ἀποτελειώνοντας τὸ μοίρασμα μπῆκε στὸ ἱερό καὶ

ντυμένος, με τὴν Λαμπριάτικη στολή του, πρόβαλε μ' ἀναμμένη τὴ λαμπάδα του στὴν Ὠραία Πύλη ψάλλοντας τὸ χαρμόσυνο «Δεῦτε λάβετε φῶς.», ἐκινήθηκαν ὄλοι· καὶ παίρνοντας τὸ φῶς ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἀναψαν καὶ τὶς δικές των λαμπάδες. Κι' ὅλος ὁ ναὸς ἐπλημμύρισε ἀπὸ φῶτα κι' ἀπὸ λαμπρότητα.

Κι' ὅταν σὲ λίγο, ὕστερα ἀπὸ τὴν περιφημὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴ τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», τῶψαλλαν ἀρμονικὰ καὶ πασίχαροι ὄλοι μαζί. Κι' ἀνεβοκατέβαζαν τὶς λαμπάδες· κι' ἀντιβούζεν ἀπὸ τὸ θεσπέσιο λυτρωτικὸν ὕμνον ὁ τρισάγιος ναὸς· ἐνῶ τὰ σήμαντρα ἐκτυποῦσαν δυνατὰ κ' ἔσπερναν τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τοῦ Θεοῦ π' ἀναστήθηκε, πέρα μακριά, στὶς κοιλάδες καὶ τὶς ρεμματιές καὶ στὰ λογγώματα· κι' ὡς κάτω στὸν ἥσυχο γυαλό.

*

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως κάποιον «κουρσάριον» εἶχεν ἀράξει ἐκεῖ. Ὡς φαίνεται, ὅλη τὴν ἡμέραν ἔμενε κρυμμένο σὲ κάποιον γειτονικὸν ὄρμον, δίπλα σὲ θαλασσοβραχίονας ἀπότομους καὶ ψηλοῦς, ποὺ τὸ ἐσκέπαζαν μὲ ἀσφάλεια. Κι' ὅταν ἐνούχτως, ἐταξίδεψε γυαλό γυαλό, γιὰ νὰ μὴ γίνη ἀντιληπτὸ ἀπὸ κανένα πύργον, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν κτισθῆ ἐπίτηδες σ' ἐπίκαιρες θέσεις, γιὰ νὰ εἰδοποιοῦν τὰ περίχωρα γιὰ τὴν ἐμφάνισή του. Ἐφθασε λοιπὸν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἀπαρατήρητο, ὡς τὴ γειτονικὴ Ραφίνα. Κι' ἐκεῖ ἐξεμπαρκάρισαν οἱ κουρσάροι του· καὶ πεζοπορώντας τὴ νύχτα μέσα ἀπὸ τὰ γιδόστρατα τοῦ ρουμανιοῦ ἔφθασαν ὡς τὸ Μοναστήρι τῆς Ταῶ, δίχως νὰ τοὺς πάρῃ κανεὶς εἶδηση. Καὶ τότε, μὲ ἀλλαχτὰ καὶ οὐρλιάζοντας φριχτά, ἐχύθησαν ἀπὸ τὴ λότηα του καὶ τὴν αὐοικτὴ του πόρτα μέσα στὴν αὐλὴ του· κι' ὠρμησαν, μὲ ξεγυμνωμένα τὰ σπαθιά τους, πρὸς τὴν ὀλόφωτη ἐκκλησιὰ κ' ἤρχισαν νὰ κατασφάζουν τοὺς δυστυχημένους μοναχοὺς, ποὺ ἔψαλλαν συνεπαρμένοι, κρατώντας τ' ἀναμμένα ἀγιοκέρια τῆς Λαμπρῆς στὰ χέρια τους. Φρικτότατη ἦταν ἡ σφαγὴ ποὺ ἐπακολούθησε. Καὶ κανένας ἀπολύτως δὲν ἐσώθηκε ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν καὶ δαιμονικὴν τους λύσσα. Ὁ ναὸς καὶ ἡ αὐλὴ του καταπλημμύρισαν ἀπὸ αἵματα μαρτυρικά. Καὶ ἦτανε τόσο πολλὰ, ποὺ ἐκανάλισαν κ' ἐχύθησαν ὄξω ἀπὸ τὸν αὐλόγυρον· καὶ τάπιεν ἡ Γῆ, ποὺ πολλὰ χρόνια δὲν ἐχορτάριζε γύρω γύρω κι' ἐμαυρολογοῦσε πένθιμα. Κ' ὕστερα, ἀφοῦ δὲν ἔμεινε πλέον κανεὶς ὄρθιος, ἐπεδόθησαν στὸ πλιάτσικον κ' ἐρήμαξαν τὰ πάντα. Ἀδειασαν τὰ κελλάρια τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἐλεηλάτησαν τὰ κελλάια του. Ἐξέσηκώσαν τὸ ρουχισμὸ ποὺ βρῆκαν καὶ τὸ καθετὶ ποὺ ἦτανε κινητὸ καὶ φορητὸ. Ἐξεκρέμασαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιὰ ὄλα τ' ἀσημοκάντηλά της. Ἐπῆραν τὰ δυσκοπότηρά της κι' ὄλα τὰ ἱερά της σκεύη. Ἐξήλωσαν ἀπὸ τὶς ἄγιες εἰκόνες ὄλα τους τ'

ἀσημάματα. Κι' ἀφοῦ συνεπλήρωσαν τὴ ληλασία τους, ἔφυγαν
σύναυγα πρὶν νὰ καλοφέξῃ, καὶ ξαναγυρίζοντας στὸ κουρσάρικὸ
τους, ἀνοιζαν πανιά...

*

Τέτοιο ἦταν τὸ πανώλεθρο καὶ θλιβερότατο τέλος τοῦ ξακου-
σμένου Μοναστηριοῦ τῆς Ταῶ, ποῦ μέσα σὲ μιὰ τραγικὴ νύχτα
ἔσβυσεν ὁλότελα κι' ἐξαφανίστηκεν ἡ ζωὴ του. Σιγὰ σιγὰ ἐρήμαξαν
κ' ἐγκρεμίσθηκαν τὰ κελιά του κι' ὅλα του τὰ κτίσματα. Γιατὶ
ἐπὶ χρόνια πολλὰ κανένας δὲν ἐπλησίαζεν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀπὸ τὰ
γειτονικά γύρω χωριά. Ἔλεγαν, πὼς ἦτανε στοιχειωμένα τὰ ρημά-
δια του. Καὶ πὼς τάχα τὰ πεῦκα ἐβογγοῦσαν βαρεῖα τίς νύχτες·
κι' ἀκόμα πὼς ἡ ρετσίνα τους ἦτανε πικρὴ, φαρμάκι σωστό, γι'
αὐτὸ καὶ δὲν τὴν ἐμάζευαν. Μάλιστα πολλοὶ ἀνιστοροῦσαν, πὼς
κάθε Λαμπρὴ, ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν κουφάλα κάποιου θεώρατου πεύ-
που ἑνὸς παπάς, ποῦ βαστοῦσε στὰ χέρια του μιὰν ἀναμμένη
λαμπάδα κ' ἐτραβοῦσε κατὰ τὸ Μοναστήρι, ὅπου κ' ἐχάνονταν
μέσα στὰ ρημάδια του. Κ' ἔλεγαν πὼς ἦτανε ὁ Ἡγούμενος, ποῦ
τὴ φοβερὴ ἐκείνη νύχτα ἐπάσχισε νὰ σωθῆ φεύγοντας, μὰ τὸν
ἐπρόφθασαν οἱ κουρσάροι καὶ τὸν κατάσφαξαν στὶς ρίζες ἐκείνου
τοῦ πεύκου.

Ἡ θύμησις ὅμως τοῦ μεγάλου ἐκείνου Μοναστηριοῦ μένει πάντα
ζωηρότατη στὴ μνήμη τῶν χωριανῶν. Καὶ σ' ὅλη τὴν ὑπαιθρο τῆς
Ἀττικῆς εἶναι γνωστότατο τὸ περίφημο λαϊκὸ δίστιχο γιὰ τὸ
δροσερὸ καὶ χωνευτικὸ νερὸ ποῦ κυλᾷ στὴ ρεμματιά του·

Στὴ Σεριανὴ (Καισαριανὴ) συργιάνι
καὶ στὴν Πεντέλη μέλι·
Καὶ στὴν Ταῶ κρῦο νερὸ
ποῦ πίνουν οἱ Ἀγγέλοι.

Σήμερα τὸ Μοναστήρι τῆς Ταῶ εἶναι Μετόχι τῆς μεγάλης
Μονῆς τῆς Πεντέλης. Καὶ ὁ θαυμάσιος ναὸς του ἀναστηλώθηκεν
ἀπὸ τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παι-
δείας καὶ διατηρεῖται λαμπρότατα. Ὅπως μάλιστα ξέρω, εἶχε
ἀποφασισθῆ ἡ ἀνοικοδόμησί του, ἐπάνω στὸ παλιὸ του σχέδιο.
Ὁ ἀείμνηστος δὲ Ἀρχιεπίσκοπος κυρὸς Δωρόθεος ἐμελετοῦσε
νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὴ σημερινὴ Μονὴ τῆς Πεντέλης, ποῦ ἐπυκνο-
κατοικήθηκε γύρω γύρω κ' ἐγινε κοσμικὸ καὶ πολυθόρυβο κέντρο.
Τὸ δὲ σημερινὸ τῆς συγκρότημα θὰ τὸ ἐχρησιμοποιοῦσεν ἡ ἀγία
μας Ἐκκλησία, εἴτε γιὰ νὰ νὰ μεταφερθῆ ἐκεῖ τὸ Ὀρφανοτρο-
φεῖο τῆς Βουλιαγμένης, εἴτε γιὰ Ἱερατικὴ Σχολή, ἢ καὶ ἄλλο
πρόσφορο γιὰ τίς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας μας σκοπῶ.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

ΣΤΟ ΝΑΟ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΑΝΑΒΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΡΑ

Ἐπέρασαν χρόνια πολλά ἔκτοτε. Ἡ ἀνάμνησις ὡς τόσο ξαναζωντανεύει ζωηρὰ τὰ περασμένα καὶ δημιουργεῖ ἕναν κόσμον ἑσωτερικὸν συγκινήσεων καὶ ρίγους. Τὸ βράδυν ἐκεῖνο, βράδυν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, μᾶς βρῆκε στὸ δρόμον πρὸς τὸ Μέγα Σπήλαιον. Ἀπότομες ἀνηφοριές. Κατηφοριές ἀπότομες ἐπίσης, μέσα σὲ χαράδρες. Μονοπάτια στενὰ καὶ γύρω δρομάκια κυκλικά. Καὶ κατὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μᾶς χαράδρες πάλιν ἀβυσσαλέες. Καὶ κατόπιν ἀνηφοριές πάλιν ἀπότομες. Ἡ ἀνοιξις, μ' ἔλα ταῦτα, ἔχει ἐκλεπτύνει ὅλη τὴν ἀγριότητα τοῦ δρόμου αὐτοῦ μὲ πολὺ-χρῶμα κεντήματα, ποὺ ἀναδίνουν λεπτότατα μεθυστικὰ ἀρώματα.

Τὸ ἀνέβασμά μᾶς πρὸς τὸ Σπήλαιον — τὸ παληό, ποὺ δὲν τὸ εἶχε θίξει ἀκόμη ἡ καταστρεπτικὴ πυρκαϊὰ του — εἶναι καὶ ἀνέβασμα τοῦ ἑσωτερικοῦ μᾶς κόσμου πρὸς ἕνα ὕψος ἐπάνω εἰς τὸ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΣΤΡΟΦΕΣ

Φτωχὸ ξωκκλήσι, ἐρημικὸ, ψηλὰ στὴν πετροραχί,
τοῦτη τὴ σκόλη τὴν τρανὴ θὰ νοιώσεις τὰ παλιά·
μελισσοῦ τριγύρα σου θὰ συναχτοῦν οἱ βλάχοι
κι' Ἀνάστασις θὰ κάνουνε μ' ἀγάπη καὶ φιλιὰ.

Μὲς τ' ἀνοιξιάτικο ἀδγινὸ στίης φύσης τὸ γιορτιάσι,
στὴ σγαλιὰ τῆς χαρᾶντῆς, μὲς τοῦ Ἀπριλιοῦ τὴ ζέστη,
κάποια ἑναρμόνια μουσικὴ γιομίζει ὅλη τὴν πλάση·
εἶναι οἱ βοσκοὶ ποὺ ψέλνουνε γλυκά : «Χριστὸς Ἀνέστη!»

Κάτω ἀπ' τὸ βαριοκλόναρον πλατάνι τοῦ χωριοῦ,
ποὺ γίνοντ' ὅλα τὰ τρανὰ τῆς χώρας πανηγύρια,
στὴ σοῦβλα φένηται τ' ἀρνί, τσουγκρίζουνε τ' αὐγά
καὶ τὸ κρασί σπιθοβολάει στὰ πεύκινα ποτήρια.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ὁποῖον ἢ χριστιανικὴ καὶ ἢ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἔχει τοποθετήσει θρύλους καὶ σύμβολα καὶ παραδόσεις καὶ φυσιολογίες. Ὁ βυζαντινὸς θρησκευτικὸς θρύλος, ἀγκαλιασμένος μετὰ τὴν ἐπαναστατικὴ ἔθνικὴ ἱστορία δημιουργεῖ στὴν σκέψιν καὶ τὴν ψυχὴν μας φωτεινοὺς δραματισμοὺς καὶ δυνατὰ συγκινήσεις. Ἔτσι, μετὰ τὴν ψυχὴν καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν θρύλων τῶν θρησκευτικῶν καὶ τῶν ἔθνικῶν, τὸ ἀνέβασμά μας πρὸς τὸ Μέγα Σπήλαιον προσλαμβάνει τὴν μορφήν ἑνὸς χριστιανικοῦ καὶ ἑλληνικοῦ προσκυνηματός. Ὁ ὄγκος τοῦ Σπηλαίου ἐμφανίζεται στὰ μάτια μας, γιὰ νὰ ἐξαφανισθῇ γιὰ λίγες στιγμὰς καὶ πάλιν, ὡσὸτου φτάσῃ πλεόν στὰ πόδια του. Γύρω μας ἡ πράσινη ἔκτασις, περιοχὴ ἰδιόκτητη τοῦ μοναστηριοῦ, ἔχει τὸ χαμόγελο τῆς ἀνθισμένης ἀνοιξέως. Καὶ μᾶς χαιρετίζει μετὰ τὸ χαμόγελο αὐτό. Φυτεῖες ἀπέραντες. Μοσχοβολοῦν τὰ περίφημα γκιούλια τοῦ Σπηλαίου, πρὸς μόλις ἔχον σκάσει μέσα ἀπὸ τὰ μπουμπούκια τους. Ἀτελείωτες οἱ κόκκινες αὐτὲς τριανταφυλλίαι. Καὶ ἀνάμεσα τῶν ἀνθῶν αὐτῶν μιὰ ἀπέραντη παράταξις ἀπὸ κυφάλας μελισσῶν, ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῦτη τῆς μονῆς. Ὁ δρόμος πρὸς τὸ μοναστήριον ἀνοίγει τώρα καὶ εὐρύνεται καὶ γίνεται ὁμαλός. Μιὰ βρῦσι στὸ δρόμον αὐτὸ μετὰ ἀνοικνόμενον διαρκῶς τὸν κρουνοῦ τῆς πετᾶ τὰ νερά τῆς μ' ἕνα ἀρμονικὸ βουητό. Θυμίζει λίγο Ἀνατολὴν ἐξῶ. Τὰ κελλιά τοῦ μοναστηριοῦ, ὁ ξενώνας του, ἕνας μικρὸς ἐξώστης σ' ἕνα διάδρομον ὑψηλὸ μετὰ σήμεντρα καὶ μετὰ διαφόρου μεγέθους παράθυρα, παραθυράκια χαμηλά, στενόμακρα καὶ τὸ λευκὸ ξενοδοχεῖο στὸ βάθος ἀριστερὰ δίνουν μιὰ ἐξωτερικὴ ἐπιβλητικὴ ἐμφάνισιν τοῦ Σπηλαίου.

Βρισκόμεθα τώρα στὴν πλατεῖαν τοῦ μοναστηριοῦ. Κάτω, στὸ βάθος, ἀπέραντος κάμπος σφιγμένος μετὰ σ' ἕνα κλινοῦ ἀπὸ βουνά. Καὶ ἀπὸ πάνω μας βουνὰ ὑψηλὰ μετὰ πυκνὰ βελύχτικα ἔλατα. Μιὰ φύσις γεμάτη ἀγριότητα καὶ ὁμορφιὰ μαζί. Κελκιδίτζικα, τιτιδίσιμα, λεπτὰ ἀρώματα τῆς ἑλληνικῆς ἀνθήσεως ἀνεδαίνουσι τώρα ὄλα πρὸς τὸ Σπήλαιον, ὡσὰν μιὰ προσευχὴ ἀπομακρινῆ μετὰ σὲ κηπνοὺς θυμιατηρίων. Μαῦρες σκιὰς περνοῦν σιωπηλὰς ἀπὸ κοντὰ μας. Γλυστροῦν. Ἄλλες φυσιολογίες κἄπως κορασμένες σέρονον τὰ βήματά τους πρὸς τὸ βάθος μιὰς πόρτας. Τῆς πόρτας τοῦ Σπηλαίου. Καὶ οἱ φυσιολογίες αὐτὲς ἐξαφανίζονται. Ἐνα σήμεντρο ταράσσει τὴν βιβλικὴν σιγὴν τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Καὶ μιὰ κημπάνα κατόπιν. Καὶ ὁ βρυχὸς ἤχος τῆς κημπάνας δημιουργεῖ ὅλη τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ βυζαντινοῦ μοναστικοῦ βίου. Στέμματα, θρόνοι, μεγαλεῖα ἐθουσιάζθησαν γιὰ τὸν βίον αὐτόν. Καὶ τὸν ἔζησαν βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ἀντικλάσσοντας τὴν

πλούσια πορφύρα τους με τὸ ταπεινὸ ράσο τοῦ μοναχοῦ. Τὸ Βυζάντιο ξυπνᾷ στὴ σκέψη μας καὶ ξεπηδοῦν λησμονημένες σελίδες φωτισμένες τώρα ἀπὸ ἓνα δυνατὸ θρησκευτικὸ φῶς. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Σηηλαίου ποῦ ἐτοιμάζεται τώρα γιὰ τὴν Ἀνάστασι καὶ ὅλη ἡ τελετὴ τῆς Ἀναστάσεως τῆς νύχτας τῆς Κυριακῆς μᾶς μεταφέρει εἰς τὴν ζωὴ τοῦ Βυζαντίου καὶ τὴ συγκινητικὴ ὁμορφιά τῆς μεγάλης αὐτῆς θρησκευτικῆς ἡμέρας.

* *

Σήμαντρα, καμπάνες. Καὶ πάλιν σήμαντρα καὶ πάλιν καμπάνες. Ἡ νύχτα μαύρη, ἄγρια, βροχερή. Μέσα στὸ ναὸ ὅμως τοῦ Σηηλαίου φῶς, φῶς. Ἀστράφτουν οἱ ἀσημένιες πόρτες μετὰ χρυσοκαπνισμένα κλειδιά. Τὸ πλούσιο ἀσημι τῶν καντυλιῶν, κρεμασμένων μπροστὰ στὸ τέμπλο, ἀστράφτει ἐκθαμβωτικά. Καὶ καθὼς ἀντανακλοῦν τὰ ἀναμμένα τους φῶτα ἐπάνω στὶς ἀσημένιες εἰκόνες, ἡ ἐκκλησία δλόκληρη βυθίζεται σὲ πολύχρωμες φωτεινὲς ἀποχρώσεις. Ὅλη ἡ βυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια, χρυσοκεντημένες στολές, ἓνα πλῆθος ἱερωμένοι — ἀρχιμανδρῆτες, ἱερεῖς καὶ διάκονοι — ὁ βυζαντινὸς ἀρχιερατικὸς μανδύας, προνόμιο νὰ τὸν φοροῦν οἱ ἡγούμενοι τῶν παλιῶν μοναστηριῶν, ἓνα σμῆνος καλογήρων σὲ μιὰ παράταξι ὅλοι καὶ μιὰ ἀτμόσφαιρα μεγαλείου καὶ αἰγλης βυζαντινῆς. Ὅλη ἡ θρησκευτικὴ ποιησις τῆς τελετῆς τῆς ἀγάπης ξετυλίγεται πιστὰ καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν βυζαντινὴ παράδοσι. Τὸ Πάσχα, μέσα στὴν φωτόλουστη ἐκκλησία τοῦ Σηηλαίου, εἶναι μιὰ ἀνάστασις ψυχῆς καὶ μιὰ ἀνάστασις θρόλου καὶ παραδόσεως συνυφασμένων μετὰ μιὰν ἐποχὴ ἐλληνικῆς δόξας. Σήμαντρα καὶ καμπάνες. Καὶ πάλιν καμπάνες. Καὶ πάλιν σήμαντρα. Τὸ ξέσπασμα μιᾶς ψυχικῆς χαρᾶς. Ἐνα πανηγύρι γύρω ἀπὸ τὸ πασχαλινὸ τραπέζι. Τραπέζι πίστεως, ἀλλὰ καὶ στομάχου βέβαια. Καὶ σ' αὐτὸ τὸ ξέσπασμα παίρνει τὸ μέρος τῆς καὶ ἡ φύσις τοῦ Μεγάλου Σηηλαίου. Ἐνας φωτεινὸς οὐρανὸς τώρα. Κ' ἓνας ὀργιασμὸς συμφωνικῶν συναυλιῶν πουλιῶν — χιλιᾶδων πουλιῶν — καὶ ἀρώματα ποῦ σμίγουν μετὰ τὰ μύρα τοῦ λιθανιοῦ καὶ τοῦ θυμιάματος.

Ἡ ἱστορία τοῦ Σηηλαίου καὶ τοῦ ναοῦ του αὐτὴ τὴ στιγμὴ ξεπηδᾷ ζωντανώτερη στὴν ἐλληνικὴ σκέψι. Ὁ ὀπτασιασμὸς τῆς κόρης — τῆς Ἁγίας Εὐφροσύνης — ποῦ ὠδηγήθηκε ἀπὸ ἓνα κατωικάκι τῆς εἰς τὸν τόπο ὅπου ἦταν κρυμμένη, ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἔργον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἀπὸ κερί καὶ μαστίχη. Οἱ ἐπιδρομεῖς εἰκονομάχοι κατέστρεψαν ἐκκλησιά καὶ εἰκόνες. Ὡς τόσο ἡ εἰκόνα ποῦ ἐφιλοτέχνησεν ὁ εὐαγγελιστής, μαυρισμένη ὀλί-

ΑΠΟ Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

I.

Οἱ ἱεροκήρυκες
πρέπει νὰ προπαρασκευάζονται

449. Καὶ πόσο μὲν πολυπείρος πρέπει νᾶναι ὁ ὁμιλητὴς ποῦ ἀναλαμβάνει τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀλήθεια, οἷς τὸ ἀπέδειξα ἀρκετά. Ἐγὼ ὅμως ἀκόμη καὶ κάτι ἄλλο νὰ προσθέσω, ποῦ γίνεται ἀφορμὴ ἀπειρῶν κινδύνων. Καλύτερα ὅμως βέβαια θάτανε νᾶλεγα, πὼς δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἢ ἀφορμὴ, ἀλλ' αὐτοὶ ποῦ δὲν ξέρουν τὴν καλὴν τοῦ χρῆση. Ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ ἴδιο γίνεται πρόξενον σωτηρίας, καὶ φέρνει μεγάλην ὠφέλεια,

γον παρέμεινε τελείως ἄθικτη, φυλαγμένη τώρα μέσα σὲ πολύτιμη ἀσημένια θήκη καὶ στολισμένη μὲ θαρύτιμο διάδημα—διαμάντια, σαπφείρια, ρουμπίνια — προσφορά τοῦ βυζαντινοῦ αυτοκράτορος Ἀνδρονίκου, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνήγειρε τὸν ναό. Πύρω ἀπὸ τὸ εἰκόσιμα αὐτὸ ἐδημιουργήθηκε μαζί μὲ τὴν μεγάλην χριστιανικὴ πίστι καὶ ἡ ἐθνικὴ συνείδησις τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, ποῦ ἐτινάχθη ὡσὰν μία δυνατὴ σπίθα τὴν στιγμὴν ποῦ ἡ φυλὴ κάτω ἀπὸ τὰ βαρεῖα δεσμὰ τῆς δουλείας ἐπαναστάτησε, μὲ ψυχὴν χαλυβδωμένην καὶ καθοδηγουμένην ἀπὸ τὴν λάμψιν τῆς ἐλληνικῆς ἐλευθερίας

.....

Ἡ πυρκαϊὰ κατέστρεψε τὸ ἱστορικὸ Μεγάλον Σπήλαιον. Παραμένει ὅμως ὁ θράχος καὶ τὸ καινούργιον κτίσμα του. Ἐμεῖς ξαναγυρίζοντας τὸ θράδυ τοῦ Πάσχα στὸ παλῆδ Σπήλαιον ξαναζοῦμε τὴν νόχτα αὐτὴ τῆς Λαμπρῆς ποῦ ἐζήσαμε. Κρατᾶμε ἀναμμένη τὴν ἀναστάσιμην λαμπάδα, ποῦ καταυγάζει μὲ τὴν ἀκτινοβολία τῆς τὴν σκέψιν καὶ τὴν ψυχὴν μας. Καὶ ἀκοῦμε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ἀνάμεσα σὲ ἤχους ποῦ σκορποῦν τὰ βυζαντινὰ σήμαντρα καὶ οἱ καμπάνες τοῦ κατεστραμμένου σήμερον μοναστηρίου.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

ὅταν αὐτοὶ ποὺ τοὺς ἐξυπηρετεῖ τύχη νᾶναι σοβαροὶ κ' ἐνάρετοι ἄνθρωποι. Ποιό εἶναι λοιπὸν αὐτό; Ὁ μεγάλος κόπος ποὺ πρέπει νὰ καταβάλλεται, ὅταν πρόκειται νὰ μιλήσῃ κανεὶς στὸ συγκεντρωμένο πλῆθος.

450. Γιατὶ πρῶτα πρῶτα, οἱ περισσότεροὶ ἀπὸ τοὺς ἀκροατῆς δὲν παραδέχονται νὰ συμπεριφέρονται στοὺς ὁμιλητῆς σὰν πρὸς δασκάλους, ἀλλὰ προσπερνώντας τὴν τάξιν τῶν μαθητῶν, παίρνουν τὴν στάσιν τῶν θεατῶν, ποὺ παρακολουθοῦν τοὺς ἀγῶνες τῶν ἀθλητῶν. Κι' ὅπως ἐκεῖ διχάζεται τὸ πλῆθος, κι' ἄλλοι συντάσσονται μὲ τὸν ἕνα κι' ἄλλοι μὲ τὸν ἄλλο, ἔτσι μοιράζονται κ' ἐδῶ κι' ἄλλοι πᾶνε μ' αὐτὸν κι' ἄλλοι μ' ἐκεῖνον· κι' ἀκούουν τὰ λεγόμενά τους ἢ μ' εὐχαριστησῆ τους ἢ καὶ μὲ δυσἀρέσκεια.

451. Καὶ τὸ φοβερὸ δὲν εἶναι μονάχα αὐτό, ἀλλὰ κι' ἄλλο ἐξίσου σπουδαῖο. Ἄν κάποιος δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ὁμιλητῆς συμβῆ νὰ παρεμβάλῃ στὴν ὁμιλίαν του καὶ τὸ παραμικρὸ ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἄλλοι προτιμῶν τάχουνε εἰπῆ, δοκιμάζει βρισιῆς χειρότερες ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κλέβουν χρήματα. Καὶ συμβαίνει συχνὰ κάποιος, χωρὶς νάχῃ πάρει τίποτε ἀπὸ κανένα, κι' ἀπλῶς μονάχα μὲ τὴν ὑποψία (πῶς πῆρε), νὰ πάθῃ ὅτι παθαίνουν αὐτοὶ ποὺ πιάνονται νὰ κλέβουν στὰ φανερά. Καὶ τί λέω γι' ἄλλων ἔργα; Οὔτε καὶ τὰ δικά του ἐπινοήματα δὲν μπορεῖ κι' ὁ ἴδιος καλὰ καλὰ νὰ τὰ μεταχειρίζεται.

452. Γιατὶ ὁ περισσότερος κόσμος συνήθισε ν' ἀκούῃ ὄχι γιὰ νὰ ὠφεληθῆ, ἀλλὰ γιὰ νὰ εὐχαριστηθῆ, σὰν νὰ παρακολουθοῦν καὶ σὰν νὰ κρίνουν δραματικοὺς ἠθοποιούς ἢ κιθαριστῆς. Καὶ ἡ δύναμη τοῦ λόγου, ποὺ τώρα τὴν παραθεωρήσαμε, γίνεται στὴν περίστασιν αὐτὴ τόσο ἐπθυμητῆ, ὅσο δὲν εἶναι οὔτε στοὺς σοφιστῆς, ὅταν ἀναγκάζονται ν' ἀλληλομαχοῦν μεταξύ τους.

453. Χρειαζεται λοιπὸν κ' ἐδῶ γενναία ψυχὴ, ποὺ νᾶναι πολὺ ἀνώτερη ἀπὸ τὴν δική μου μηδαμινότητα, γιὰ νὰ μπορῆ νὰ βάζῃ χαλινάρι στὴν ἄτακτὴν αὐτὴν κι'

ἀνωφέλευτην εὐχαρίστηση τοῦ πλήθους καὶ νὰ μπορῇ ἔτσι νὰ κἀνῃ ἀποδοτικώτερο τὸ κήρυγμα· ὥστε αὐτὸν ν' ἀκολουθῇ καὶ νὰ ὑπακούῃ ὁ λαός· καὶ νὰ μὴ σέρνεται αὐτὸς ἀπὸ τὶς δικές του ἐπιθυμίες.

454. Αὐτὸ ὅμως τὸ πρᾶγμα δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ ἐπιτύχῃ μ' ἄλλο τρόπο, παρὰ μ' αὐτὰ τὰ δύο· καὶ μὲ τὸ νὰ καταφρονᾷ δηλαδὴ τοὺς ἐπαίνους καὶ μὲ τὴ δύναμη τοῦ λόγου.

II.

Ἀπαράιτητα καὶ ἡ δύναμη τοῦ λόγου καὶ ἡ ἀδιαφορία γιὰ τοὺς ἐπαίνους

455. Γιατὶ ἂν τυχὸν λείπη τὸ ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο, αὐτὸ πού ἀπομένει ἀχρηστεύεται, ὅταν χωρίζεται ἀπὸ τ' ἄλλο. Γιατὶ κι' ἂν ἀδιαφορώντας γιὰ τὶς ἐπευφημίες, κἀνῃ ὅμως κήρυγμα ἀνούσιο καὶ χωρὶς καμμιάν ἔξαρση, τὸ πλῆθος τὸν καταφρονᾷ εὐκόλα· μὰ οὔτε κι' ὁ ἴδιος δὲν κερδίζει τίποτα ἀπὸ τὴν μεγαλοψυχία του αὐτῆν.

Κι' ἂν πάλιν τὰ καταφέρῃ καλὰ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτό, συμβαίνει ὅμως νὰ μὴ μένῃ ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴ δόξα τῶν χειροκροτημάτων, πάλι στὸ ἴδιο σημεῖο καταντᾷ καὶ ἡ δική του ζημιὰ καὶ ἡ βλάβη τοῦ κόσμου· ἐπειδὴ χάρις στὴν ἐπιθυμία πού ἔχει γιὰ τοὺς ἐπαίνους, δὲν ἔχει τὸ νοῦ του στὸ πῶς θὰ γίνῃ ὠφέλιμος, ἀλλὰ μᾶλλον στὸ πῶς θὰ φανῇ εὐχάριστος σ' αὐτοὺς πού τὸν ἀκούουν.

456. Κι' ὅπως αὐτὸς πού δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν διόλου τὰ παινέματα καὶ πού δὲν ξέρεῖ νὰ μιλᾷ, οὔτε ὑποχωρεῖ σ' αὐτὰ πού εὐχαριστοῦν τὸ πλῆθος, μὰ κι' οὔτε εἶναι σὲ θέση νὰ τοῦ φανῇ κάπως σημαντικὰ ὠφέλιμος, γιατί δὲν ξέρεῖ τίποτε νὰ εἰπῇ· ἔτσι κ' ἐκεῖνος πού παρασύρεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία τῶν ἐγκωμίων, ἐνῶ ἔχει τὴ δύναμη νὰ ἐξυψώσῃ τὸ πλῆθος, ἀντὶ νὰ κἀνῃ αὐτό, τοῦ σερβίρει τὸ καθετὶ πού μπορεῖ νὰ τὸ εὐχαριστήσῃ περισσότερο, ἐξαγοράζοντας ἔτσι τὰ παταγῶδη του χειροκροτήματα.

III.

Χωρίς τὰ προσόντα αὐτὰ
ἀχρηστεύονται.

457. Πρέπει λοιπὸν αὐτὸς ποῦ εἶναι ἄριστος κυβερνήτης νὰ κατέχη τελείως καὶ τὰ δύο ἄλλοιῶτικα ὅ,τι κτίζει τὸ ἓνα, θὰ τὸ γκρεμίσῃ τ' ἄλλο. Γιατὶ ὅταν βγῆ στὴ μέση νὰ μιλήσῃ καὶ λείψι πράγματα ποῦ θὰ φανοῦν στυφὰ σ' ὅσους ἔχουν ἀνώμαλη ζωὴ, κ' ὕστερα σκουντάβει καὶ σταματᾷ κι' ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τοῦ αὐτῆ κοκκινίζει ἀθέλητά του, ἀμέσως τὸ κέρδος ἀπὸ τὰ ὅσα εἶπε γίνεται ἄνεμος καὶ καπνός. Γιατὶ αὐτοὶ ποῦ τοὺς ἐπετίμησε καὶ ποῦ τοὺς ἔκαναν τὰ λόγια τοῦ νὰ πονέσουν, ἐπειδὴ δὲν μποροῦν ἄλλοιῶτικα νὰ τὸν ἀντικρούσουν, τὸν κτυποῦν μὲ τὰ ἐμπαίγματά τους γιὰ τὴν ἀμάθειά του, ἐπειδὴ πιστεύουν πὼς μ' αὐτὸ τὸ τρόπο συγκαλύπτουν τὶς δικῆς των ντροπές.

458. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει, σὰν ἓνας ἄριστος ἡνίοχος, νάχῃ ἀποκτήσῃ στὴν ἐντέλεια καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ προτερήματα, γιὰ νὰ μπορῆ στὴν κατάλληλη περίστασι νὰ τὰ χρησιμοποιοῖ καὶ τὰ δυό. Γιατὶ σὰν εἶναι ὁ ἴδιος ἀνεπίληπτος μπροστὰ στὰ μάτια ὄλων, τότε θάχῃ ὄσην ἐξουσία θέλει καὶ νὰ ἐλέγχῃ καὶ νάβῃ γλυκομίλητος σ' αὐτοὺς ποῦ κυβερνᾷ. Ὅταν ὅμως δὲν τὴν ἔχῃ τὴν ἀρετὴν αὐτὴν, δὲν εἶναι φρόνιμο νὰ τὰ κἀνῃ αὐτά.

459. Καὶ τὴ μεγαλοψυχία τοῦ νὰ μὴν τὴν φανερώνῃ μονάχα στὸ νὰ καταφρονᾷ τὰ παινέματα, ἀλλὰ νὰ τὴν προχωρῆ καὶ παραπάνω, γιὰτὶ ἄλλοιῶτικα θάβῃ ἀτελεῖ ἢ ὠφέλεια ποῦ θὰ προκύψῃ.

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

«Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε... Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος... Ἐπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντας σου».
(Α' Τιμ. δ', 11-16).

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΡΟΠΑΡΙΩΝ ΤΟΥ

Ὁ Ἅγιος ἔνδοξος Μεγαλομάρτυς Γεώργιος ὁ Τροπαιοφόρος, τοῦ ὁποίου ἐορτάζομεν τὴν μνήμην τὴν 23 Ἀπριλίου, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους Ἁγίους τοὺς μαρτυρήσαντας διὰ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μορφή του δεσπόζει μεταξὺ τῶν Μαρτύρων καὶ εἶναι σεβαστὴ καὶ λαοφιλὴς ἀνάμεσα σ' ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς.

Κατήγето ἀπὸ ἐπιφανῆ οἰκογένειαν τῆς Καππαδοκίας καὶ ἀπὸ νέος ἦτο στρατιωτικὸς. Ἐφθασεν ἕως τὸ τιμητικὸν ἀξίωμα κόμητος στὸν Ρωμαϊκὸν στρατόν. Ἐξῆσε κατὰ τὰ τέλη τοῦ Γ' αἰῶνος καὶ στὶς ἀρχές Δ', δηλαδὴ σὲ μίαν ἐποχὴ πὸν ὁ Χριστιανισμὸς ἀκόμη ἐδιώκετο. Ὡστόσο ὁ Γεώργιος ἀπὸ τῆς τρυφεραῆς του ἡλικίας ἦτο Χριστιανός. Βέβαια ἡ Χριστιανικὴ του Πίστις τοῦ ἐδημιούργησεν ἐχθροὺς μεταξὺ τῶν βαθμοφόρων τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ. Ἄλλ' ἐπὶ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ (284-305 μ. Χ.) ἡ θέσις του ἔγινε πὸ δύσκολη. Πάντοτε ἐκήρυσσεν ὅτι εἶναι Χριστιανός καὶ ἐξηγοῦσε τὴν διδασκαλίαν καὶ τοὺς ἀνωτέρους σκοποὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἄλλοι ἐπείθοντο στοὺς λόγους του, καὶ ἄλλοι ἔμεναν ἄπιστοι καὶ ἐγίνοντο ἐχθροὶ του. Ἀπὸ τὸ 303 ὅμως, πὸν ἤρχισεν ὁ συστηματικὸς διωγμὸς τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ, ὁ Γεώργιος διετάχθη, ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, νὰ ἐκτελέσῃ τίς διατάξεις τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ νὰ λάβῃ μέρος στὸν διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν. Αὐτὸ ὁ Γεώργιος δὲν τὸ ἐδέχθη. Ἀπέκρουσε μὲ θάρρος τίς σχετικὰς ἐντολὰς καὶ χωρὶς δισταγμῶν ὁμολόγησεν ὅτι εἶναι Χριστιανός, ὅτι εἶναι πιστὸς στὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θὰ μείνῃ πάντα πιστὸς σ' αὐτήν. Κατόπιν ἀπὸ αὐτὴν τὴν σθεναρὰν ὁμολογίαν Πίστεως, οἱ Ρωμαῖοι ἀπεφάσισαν τὴν μαρτυρικὴν θανάτωσιν. Μετὰ πολλὰ μαρτύρια, ὁ Γεώργιος ἐφονεύθη. Ὡς τὴ τελευταία του ὅμως στιγμήν ἐκήρυσσε τὴν ἀληθινὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ἱστορικὰ ἐξακριβωμένον προσέτι ὅτι ὁ Μεγαλομάρτυς Γεώργιος ὄχι μονάχα ἐμαρτύρησε καὶ ἐφονεύθη γιὰ τὴν Χριστιανικὴν Πίστιν του, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ διωγμοῦ κατώρθωσε νὰ ἐλευθερώσῃ πολλοὺς Χριστιανούς καταδικαίους, γιὰτὶ ἐπίστευαν, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς Χριστιανούς αἰχμαλώτους τῶν Ρωμαίων. Ἐξ ἄλλου πάντοτε ὑπεστήριξε τοὺς πτω-

χους και παράλληλα και ως στρατιωτικός υπήρξε γενναῖος, νικητής πάντοτε τροπαιοφόρος.

*

Ἡ μνήμη τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου υπήρξε σεπτὴ καὶ ζωηρὰ πάντοτε μεταξύ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐγέννησε πολλές παραδόσεις. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἀνεκηρύχθη Ἅγιος καὶ Μεγαλομάρτυς καὶ ἀργότερα ἀπὸ τοὺς Χριστιανικοὺς λαοὺς ἐθεωρήθη προστάτης τῶν στρατευμάτων. Ἡ εἰκὼν του ἐζωγραφίζετο καὶ σήμερον ὁμοίως ζωγραφίζεται ἐπάνω στὶς πολεμικὲς σημαίες. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς ἀνακηρύξεως ὡς προστάτου τῶν στρατῶν, θεωρεῖται καὶ προστάτης τῶν γεωργῶν καὶ τῶν ποιμένων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἁγίου καὶ ἀρκετὰ χρόνια ἀργότερα, τὸ λείψανόν του μετεκομίσθη στὴν Λύδαν τῆς Παλαιστίνης. Καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Α', ὅταν ἀνεκήρυξεν ἐπίσημη θρησκείαν τοῦ Ἀνατολικοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους τὸν Χριστιανισμόν, ἔκτισεν ἐπάνω στὸν τάφον τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου εὐκτῆριον οἶκον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἕως σήμερα ὁ Μεγαλομάρτυς θεωρεῖται ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τιμᾶται ἀπὸ ὅλον τὸν Χριστιανικὸν λαὸν μὲ ἀφοσίωσιν καὶ μέγαν σεβασμόν.

*

Ὁ Ἅγιος Μεγαλομάρτυς Γεώργιος, σύμφωνα μὲ παλαιὰς παραδόσεις, ἀπεικονίζεται ὡς ἵππεὺς ποὺ σκοτῶνει διὰ τοῦ δόρατός του ἕνα δράκοντα, ὁ ὁποῖος σέρνεται μὲ ἀγωνίαν στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου τοῦ Ἁγίου. Ἡ ἀγιογραφικὴ αὐτὴ ἀπεικόνισις εἶναι συμβολικὴ. Ὁ δράκων αὐτὸς εἶναι ζῶον φανταστικόν. Εἰκονίζει τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν κακίαν καὶ κακουργίαν ποὺ τὴν ἀκολουθοῦν. Τὸ συμβολικὸν αὐτὸ θηρίον εἶχεν ἐγερεθῆ κ' ἐστράφη κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ὁ Μεγαλομάρτυς Ἅγιος Γεώργιος μὲ τὴν θαρραλέαν ὁμολογίαν τῆς Πίστεως, μὲ τὴν διδασκαλίαν του καὶ πρὸ πολὺ μὲ τὸ Μαρτύριόν του ἐπολέμησε τὴν δύναμιν καὶ τὴν κακίαν τοῦ θηρίου. Ὡς ἕνα μυθικὸν δράκοντα ὁ Γεώργιος ἐκτύπησε τὴν ἀπιστίαν καὶ τοὺς διώκτας τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως. Καὶ ἀνίσχυρος πλέον ὁ δράκων τῆς ἀπιστίας σύρεται στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου του...

Αὐτὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς συμβολισμὸς τοῦ συμβολικοῦ δράκοντος ποὺ φονεῖ ὁ Μεγαλομάρτυς. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ΙΒ' αἰῶνα κ' ἐμπρὸς γίνεται λόγος στὰ συναξάρια καὶ περὶ πραγματικῆς δρακοκτονίας, ποὺ ἀποδίδεται στὸν Ἅγιον. Φυσικὰ ἢ συμβολικῶς

ἐκείνη παράστασις τοῦ Ἁγίου ἐγέννησε τὴν παράδοσιν, ἣ ὁποία εἶναι ἡ ἐξῆς περίπτου :

Ἐνας μυθικός δράκων κατεῖχε μίαν πηγὴν νεροῦ καὶ δὲν ἄφρινε νὰ τρέχῃ, ἂν δὲν τοῦ ἔδιναν ἀνθρώπινο θῦμα. Μὲ κλῆρον λοιπὸν ὄριζαν τὸ θῦμα, ποῦ θὰ ἐρρίπτετο γιὰ νὰ ἐξιλεωθῇ τὸ θηρίον. Ἔτσι κάποτε ὁ κλῆρος ἔπεσε στὴν θυγατέρα τοῦ Βασιλιᾶ. Καί, κατόπιν τούτου, ἐξετέθη τὸ θῦμα γιὰ νὰ τὸ κατασπαράξῃ ὁ δράκων. Μὰ τότε ὁ Ἅγιος Γεώργιος ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ τὸ θῦμα καὶ ἐσκότωσε τὸν δράκοντα.

Αὕτῃ εἶναι ἡ λαϊκὴ παράδοση, ποῦ βέβαια δὲν εἶναι ἀληθινή, ἀλλὰ ἔχει προέλθει ἀπὸ τὴν ἀπεικόνιση τοῦ μυθολογικοῦ δράκοντος, ποῦ συμβολίζει, καθὼς ἀναφέραμε, τὴν ἀπιστίαν, τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν, ποῦ κατεδίωκε τὴν ἀληθινὴν Χριστιανικὴν Πίστιν. Ὁ Ἅγιος Γεώργιος λοιπὸν, ποῦ σκοτώνει τὸν συμβολικὸν δράκοντα, καταστρέφει τὸ πνεῦμα τῆς εἰδωλολατρείας, τῆς κακίας καὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐλευθερώνει τὴν ὀρθὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

*

Κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ψάλλονται πολλὰ τροπάρια ἀναστάσιμα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὠραῖα ἐκείνα τροπάρια τ' ἀναφερόμενα στὴν μνήμην καὶ στὴν ζωὴν τοῦ Ἁγίου. Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς, ποῦ ψάλλεται στὸν ἦχον Δ', εἶναι τὸ ἀκόλουθον :

«Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς
καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς,
ἀσθενούντων ἰατρός,
βασιλέων ὑπέρμαχος,
Τροπαιοφόρε Μεγαλομάρτυς Γεώργιε,
πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ
σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Παρατηροῦμεν λοιπὸν ὅτι ὁ ὑμνωδὸς παρουσιάζει τὸν Ἅγιον ὡς ἐλευθερωτὴν τῶν αἰχμαλώτων, γιὰτὶ πραγματικὰ ἐλευθέρωσε τοὺς Χριστιανούς ποῦ ἄδικα τοὺς ἐπιαναν οἱ Ρωμαῖοι αἰχμαλώτους καὶ τοὺς ἐβασάνιζαν. Ἀλλὰ τὸν μνημονεύει καὶ ὡς ὑπερασπιστὴν τῶν πτωχῶν καὶ ἰατρὸν τῶν ἀσθενούντων. Τὶς χριστιανικὲς ἀρετὲς ὁ Γεώργιος τὶς ἐφάνερωνεν εἰς κάθε περίστασιν. Ἀλλὰ καὶ βασιλέων ὑπέρμαχος ἦτο, ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά του δέδαια.

Τὸ Κοντάκιον τῆς ἑορτῆς εἶναι τὸ ἀκόλουθον :

«Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ, ἀνεδείχθης
τῆς εὐσεβείας γεωργὸς τιμιώτατος,
τῶν ἀρετῶν τὰ δρόματα συλλέξας σεαυτῷ·
σπίρας γὰρ ἐν δάκρυσιν,
εὐφροσύνη θερίζεις·
ἀθλήσας δὲ δι' αἵματος,
τὸν Χριστὸν ἔκομίσω·
καὶ ταῖς Πρεσβείαις, Ἄγιε, ταῖς σαῖς,
πᾶσι παρέχεις πταισμάτων συγχώρησιν».

Ἐδῶ δ ὁ μνωδὸς μὲ μίαν παρομοίωσιν γεωργικὴν τιμᾶ τὸν Ἅγιον ὡς γεωργὸν τῆς εὐσεβείας τιμιώτατον, ποῦ ἐμάζεψε τίς ἀρετὲς σὰν νὰ ἐθέριζε. Καὶ προσθέτει ἀκόμη ὁ μνωδὸς ὅτι ὁ Ἅγιος ἔσπειρε μὲ δάκρυα, ἀλλὰ θερίζει μὲ χαρὰν. Τὸ σκληρὸν Μαρτύριον ἔγινε πηγὴ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης μὲ τὴν νίκην τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ ἀθλησις μὲ αἷμα, δηλ. τὸ Μαρτύριον ἔφερε τὸν Χριστόν. Καὶ τὸ Κοντάκιον τελειώνει μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Μεγαλομάρτυς μὲ τίς πρεσβεῖες τοῦ στὸν Θεὸν παρέχει συγχώρησιν τῶν ἀμαρτιῶν ἔλων τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν.

Ἄλλὰ καὶ τὸ Μεγαλυνάριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἶναι ὄρατον στὴν συντομίαν του. Ἴδου αὐτό :

«Τὸν θερμὸν προστάτην καὶ βοηθόν,
τὸν ἐν κινδύνοις ἀντιλήπτορα ταχινόν,
τῶν μαρτύρων κλέος,
εἰδώλων καθαιρότην,
Γεώργιον τὸν Μέγαν πάντες τιμήσωμεν».

Ὁ μνωδὸς καλεῖ ἄλλους μας νὰ τιμήσωμεν τὸν δοξασμένον μάρτυρα καὶ τὸν καταλύσαντα τὰ εἰδῶλα μὲ τὴν δύναμιν τῆς διδασκαλίας του καὶ τοῦ Μαρτυρίου του. Καὶ προσέτι τὸν χαρακτηρίζει θερμὸν προστάτην καὶ βοηθόν, ἀλλὰ καὶ γοργὸν ἀντιλήπτορα στοὺς κινδύνους. Πραγματικά, μὲ τὴν δύναμιν τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, ὁ Γεώργιος κατώρθωσε νὰ σώζη καὶ νὰ προστατεύη, ἐνῶ συγχρόνως ἐξύψωνε τὴν δόξαν τοῦ Χριστιανισμοῦ κ' ἐπιπτε θῦμα καὶ σφάγιον γιὰ τὴν Πίστιν σ' αὐτόν.

Ἀξίζει λοιπὸν μὲ ἄλη μας τὴν ψυχικὴν δύναμιν νὰ δοξάζωμεν καὶ νὰ τιμῶμεν τὸν ἐνδοξον καὶ ὑπέροχον Μεγαλομάρτυρα καὶ Τροπαιοφόρον Γεώργιον.

Η ΛΑΧΤΑΡΑ ΓΙΑ ΠΙΣΤΗ

Κάθε μέρα διαβάζουμε και ακούμε ότι είναι άπιστη ή εποχή μας. Άπιστη όχι μόνο σέ ό,τι αφορά την μεταφυσική πλευρά τής θρησκείας μας αλλά και σέ ό,τι αφορά την ήθική. Οί αξίες, πάνω στις όποιες έχει θεμελιωθή ό κοινωνικός μας βίος, κλονίζονται και στις θέσεις τους μπαίνουν ό πλούτος, ή δύναμις, τό συμφέρον. Τίποτε άλλο δέν σκέπτεται ό άνθρωπος, παρά μόνο τό πώς θά κορέσει τις επιθυμίες του, τό πώς θά έξυπηρετήσει τόν έαυτό του. Οί έννοιες του άλτρουισμού, τής θυσίας για τό γενικό καλό πιάνουν όλοένα λιγότερο τόπο στις συνειδήσεις και στις ψυχές τών ανθρώπων. Έξωδουλεία και έξωλατρεία, νά ποιά είναι τά συνθήματα τής εποχής μας, ποιά είναι τά κυριαρχικά άποκλειστικά της έμβλήματα.

Και όμως κάτω από την άπιστία αυτή, προβάλλει κάθε τόσο, μέ την μιά ή μέ την άλλη μορφή, ή λαχτάρα για πίστη. Άφθονα προσφέρονται τά υλικά αγαθά στόν σύγχρονο άνθρωπο, ή έπιστήμη δουλεύει αδιάκοπα για την καλύτερευση τής ζωής του, τό επίπεδο του υλικού πολιτισμού σημειώνει σταθερή άνοδο. Παρ' όλ' αυτά, πολύ όλίγοι άνθρωποι φαίνονται πραγματικά ικανοποιημένοι, άκόμη και στις πιο εύνοημένες κοινωνικές τάξεις. Δέν τους φθάνουν τά υλικά αγαθά, δέν τους φθάνει αυτό που τους προσφέρει ή ύλη. Ζητούν κάτι άλλο και κάτι περισσότερο. Ζητούν νά πιστέψουν σέ κάτι πιο μόνιμο, πιο στερεό από τις στιγμές που περνούν. Αυτή ή άνησυχία και αυτή ή αναζήτηση τί άλλο είναι παρά μία λαχτάρα για πίστη;

Στήν πέμπτη πράξη του «Μάκβεθ» (σκηνή 5η) ό ήρωας του έργου, έξουθενωμένος, έκμηδενισμένος, λέει τά τραγικά τουτα λόγια, από τά τραγικότερα που άκούστηκαν στο νεώτερο θέατρο: «Τό αύριο, και τό αύριο, και τό αύριο σέρνεται μέ μικρό βηματάκι, μέρα τή μέρα, ως την ύστερη συλλαβή του γραμμένου καιρού», ως την τελευταία στιγμή τής ζωής μας.

Αυτόν τόν τεμαχισμό τής ζωής σέ άπειρα κομματάκια, στις στιγμές, κανένας άνθρωπος δέν τόν δέχτηκε. Δέν τόν δέχεται και ό σημερινός και ό σημερινός άνθρωπος δέν μπορεί νά δεχθεί ότι ή ζωή του είναι μονάχα ύλη, μονάχα μιά διαδοχή από στιγμές. Νά γιατί τόν τρώει μιά κρυφή άνησυχία, νά γιατί ζητεί νά θεμελιώσει μιά πίστη. Πίστη όχι μονάχα στην οικογένεια, στην πατρίδα, στην πρόοδο, σ' αυτή ή σ' εκείνη την ιδεολογία, αλλά πίστη θρησκευτική.

Άνοιξτε ένα λογοτεχνικό, άνοιξτε ένα φιλοσοφικό σημερινό βιβλίο και άν έχει βάθος πραγματικό, άν εκείνος που τώγραφε

προσπαθεῖ νὰ δώσει ἀπόκριση σὲ οὐσιαστικά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, θὰ δῆτε νὰ προβάλλει μιὰ παράξενη ἀνησυχία, ἀκαθόριστη ἀλλὰ καὶ πολὺ αἰσθητῆ, πού φθάνει κάποτε στὴν ἀγωνία. Συλλογίζομαι τὸν Κάρολο Μόργκεν, τὸν Ἄγγλο μυθιστοριογράφου καὶ θεατρικὸ συγγραφέα πού πέθανε τὶς ἡμέρες αὐτές. Σὲ δυὸ ἀπὸ τὰ γνωστότερα καὶ καλύτερα μυθιστορήματά του, στὴν «Κρήνη» καὶ στὸν «Σπάρκενμπεραν», εἶναι αἰσθητοτάτη ἡ ἀνησυχία αὐτή. Κάτω ἀπὸ τὸν πλατωνικὸ του ἰδεαλισμὸ διαγράφεται καθαρὰ ἓνα αἶσθημα πίστεως, γίνεται αἰσθητῆ μιὰ λαχτάρου γιὰ πίστη θρησκευτικῆ, νοιώθει κανεὶς ὅτι μόνο αὐτὴ μπορεῖ νὰ δώσει τὴν πραγματικὴ γαλήνη καὶ τὴν ψυχικὴ πληρότητα στὰ πνευματικώτερα πρόσωπά του.

Καὶ στὴ σύγχρονη ἑλληνικὴ λογοτεχνία, ἰδίως στὴν ποίηση, εἶναι ἐκδηλη αὐτὴ ἡ λαχτάρου γιὰ πίστη. Ἀπαισιοδοξία, ἀπιστία, σκεπτικισμὸς, ὕλισμὸς, ναί, ἀλλὰ μέσα σ' αὐτὰ καὶ ἀνακατωμένη μὲ αὐτά, καὶ ἡ λαχτάρου γιὰ πίστη. Σὲ μιὰ πρόσφατη συλλογὴ της, στὶς «Ἀντιθέσεις», μιὰ ποιήτρια, ἡ κ. Ζωὴ Καρέλλη, πού δὲν ἔχασε ὀλότσια τὴν παλιὰ της πίστη, πού πάντα θρησκευέται, μὲ τὸ πλατύτερο νόημα τῆς λέξης, κατέχεται δηλαδὴ ἀπὸ ἀγωνία, ἀναφωνεῖ:

«Κύριε τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τῆς Σταύρωσης, τῆς Μεγάλης κ' ἔνδοξης Ἀνάστασης, μέσα μου Σ' αἰσθάνομαι κ' ὡς ἔχω ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ Σένα».

Καὶ λίγο παρακάτω, στὸ ποίημα πού ἔχει τὸν χαρακτηριστικὸ τίτλο «Τῆς Ὑλης» κάνει τὴν δραματικὴ αὐτὴ ἐξομολόγηση:

«Τὴν τυραννᾶ ἡ ἀγωνία τῆς ζωῆς, ἡ τερατώδης δικὴ της ἀνησυχία».

Τέτοιες ἐξομολογήσεις, ὄχι ἴσως μὲ τόση ὀξύτητα ἐκφρασμένες, γνήσιες ὅμως, βρίσκουμε σὲ ὅλη τὴ σύγχρονη ἑλληνικὴ ποίηση. Εἶναι ἀποκαλυπτικῆς. Μᾶς φανερώνουν τὴν ἀνησυχία πού κατέχει τὴν σημερινὴ ἑλληνικὴ ψυχὴ. Λεῖπει ἡ πίστη, κινδυνεύει νὰ λείψει, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς δημιουργεῖ τὴν ἀνησυχία. Αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος ὅτι εἶναι πολὺ δύσκολο, ὅτι εἶναι ἴσως ἀδύνατο νὰ ζήσει χωρὶς πίστη θρησκευτικῆ. Γιὰ τοῦτο λαχτάρου γιὰ πίστη, γιὰ τοῦτο τὴν ἀναζητεῖ. Σὰν τὸν τρελλὸ τοῦ Νίτσε πού καταμεσήμερο, ἔχοντας ἀνάψει τὸ φανάρι του, ζητεῖ τὸν χαμένο θεό, θὰ μπορούσε καὶ ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος νὰ πεῖ ἢ μᾶλλον νὰ φωνάξει, γιὰτὶ τέτοια λόγια εἶναι κραυγές: «Κατὰ πού τραβᾶ τώρα; (Ἡ γῆ πού τὴν ἔλυσαν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν ἥλιο της, τὸν Θεό). Κατὰ πού τραβοῦμε κ' ἐμεῖς; Μακριὰ ἀπ' ὅλους τοὺς ἡλίους; Μὴ καὶ δὲν πέφτουμε ἀδιάκοπα; ... Δὲ σερόνομαστε στὴν τύχη σὲ μιὰ δίχως τέρμα ἀνυπαρξία; Δὲ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Τὴν 20ὴν Μαρτίου ἑ. ἔ., μετὰ δίμηνον λειτουργίαν, ἔληξεν ἡ δευτέρα σειρά τοῦ «Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν», τὸ ὁποῖον συνεστήθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, καὶ ἐλειτούργησεν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης.

Σκοπὸς τοῦ Φροντιστηρίου, τοῦ ὁποίου ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ λειτουργία ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, εἶναι ὁ καταρτισμὸς καὶ ἡ ἐπιμόρφωσις «πνευματικῶν» διὰ τὴν καλυτέραν ἄσκησιν καὶ ἐπίδρασιν τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως.

Κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τελετὴν παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος, ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Καθηγητῆς κ. Ἰω. Καρμίρης, ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Ἄνδρ. Φυτράκης, ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἀθανάσιος Κοντογιάννης, οἱ διδάξαντες Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοὶ κ.ἄ.

Ὁ Διευθυντῆς τοῦ Φροντιστηρίου παν. ἀρχιμ. Στέφανος Μα-

βρισκόμαστε στὸ κενό; Δὲν κάνει ὄλο καὶ περισσότερο κρύο; Δὲ νυχτῶνει ἀδιάκοπα καὶ δὲν εἶναι ἡ νύχτα ὄλο καὶ πιὸ σκοτεινὴ;»

Ὁ Ἰρλανδὸς ποιητῆς Γέιτς γράφει κάπου μὲ πολλὴ πικρία, γιὰ τὴν ἐποχὴ μας: «Ἐνῶ οἱ καλύτεροὶ χάνουν τὴν πίστη τους, οἱ χειρότεροὶ ὑπερεκχειλίζονται ἀπὸ φανατικὴ ζωτικότητα».

Μπορεῖ νὰ εἶναι σωστὴ ἡ παρατήρησις τοῦ Γέιτς. Μπορεῖ οἱ καλύτεροὶ νὰ χάνουν πράγματι ὁλοένα τὴν πίστη τους καὶ οἱ χειρότεροὶ νὰ ἔχουν χάσει κάθε πίστη καὶ νὰ ρίχνονται μὲ ἀκράτητη βουλιμία στὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς. Νομίζω ὥστόσο, ὅτι ἀκόμα καὶ στοὺς χειρότεροὺς δὲν ἔσβησε ὁλότελα ἡ πίστη, ὅτι τὸ λυχνάρι τῆς ἐξακολουθεῖ νὰ καίει κάπου στὰ βάθη τῆς ψυχῆς τους καὶ ὅτι ἔρχονται στιγμὲς ποὺ αἰσθάνονται καὶ αὐτοὶ τὴ λαχτᾶρα γιὰ πίστη.

Εἶναι οἱ στιγμὲς, οἱ δύσκολες, οἱ γεμάτες πόνο, ποὺ σὰν τὸν πατέρα τοῦ δαιμονισμένου παιδιοῦ, θὰ ψιθυρίζουν καὶ αὐτοὶ μὲ συντριβὴ καὶ μὲ θέρμη: «Βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ».

ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

τακούλιας προέβη εἰς τὴν κατωτέρω ἐν περιλήψει ἔκθεσιν:

Μακαριώτατε,

Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν εὐχῶν τῆς Ὑ. Μακαριότητος, μᾶς ἤξιωσε νὰ φθάσωμεν αἰσίως εἰς τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν καὶ νὰ ἔχωμεν σήμερον τὴν τιμὴν καὶ τὴν χαρὰν τῆς ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσίας Ὑμῶν.

«Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» ὅτι ἀνέθρεψεν ἡμᾶς τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας, ἣ παρηκολουθήκαμεν διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι, κατὰ τὸ δεύτερον δίμηνον λειτουργίας τοῦ Φροντιστηρίου τούτου.

Ἵνα δὲ ἴδῃτε καὶ Ὑμεῖς, Μακαριώτατε, τὰ καθ' ἡμᾶς, τί ἐπράξαμεν, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀναφέρω Ὑμῖν, εὐλαβῶς, τὰ ἑξῆς:

Μέλη Φροντιστηρίου. Εἰς τὸ δεύτερον δίμηνον τοῦ Φροντιστηρίου ἐφοίτησαν τριάκοντα ἑπτὰ αἰδεσιμώτατοι Ἐφημέριοι, ἀπεσταλμένοι τριάκοντα ἕξ Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Ἐκ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης καὶ ἑφάα» τῆς Ἑλλάδος, θὰ ἐλέγομεν, οἱ ἀδελφοὶ συμπρεσβύτεροι, οἱ ὀρισθέντες ὑπὸ τῶν οἰκειῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, ἔσπευσαν νὰ ἔλθουν ἐνταῦθα, εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην Μοῆν, ἐν μέσῳ χειμῶνι, καὶ παρεμείναν ἐν αὐτῇ, προθύμως ἀκροώμενοι τῶν διδασκαλιῶν καὶ ἐν πειθαρχίᾳ καὶ ἀγάπῃ διαβιοῦντες, συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦ Φροντιστηρίου.

Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ προγράμματος ἐδιδάχθησαν τὰ κάτωθι μαθήματα:

1. Γενικὰ περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ προγράμματος τοῦ Φροντιστηρίου,	μαθήματα	2
2. Στοιχεῖα Γενικῆς Ποιμαντικῆς,	»	12
3. Στοιχεῖα Εἰδικῆς Ποιμαντικῆς	»	16
4. Τὸ διδακτικὸν ἔργον τοῦ Ἱερέως	»	14
5. Μυστήρια καὶ Ἱεροτελεστία	»	16
6. Στοιχεῖα Εἰσαγωγῆς εἰς τὰς Ἀγίας Γραφάς	»	18
7. Ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας	»	9
8. Διοικητικὰ—Διαχειριστικὰ κλπ. καθήκοντα τοῦ Ἐφημερίου	»	3
9. Ἐρμηνεῖα Κυριακῶν Εὐαγγελίων μετὰ φροντιστηρίων Ὀμιλητικῆς	»	13
10. Ἱερὰ συμμελέτη ἐπὶ κειμένων Ἀγ. Γραφῆς, σχέσιν ἔχόντων πρὸς τὸ ὑ-		

- ψηλὸν τοῦ Ποιμένος ἀξίωμα καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ » 40
11. Διαλέξεις ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων κατ' ἐκλογὴν, ὑπὸ Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ λογίων » 20
12. Τὸ Μυστήριον τῆς Μετανοίας καὶ Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως » 67
- Ἡτοι σύνολον ὠρῶν διδασκαλίας 230.

Τὰ ἀνωτέρω μαθήματα ἐδίδαξαν οἱ πανοσιολ. ἀρχιμανδρῖται κ.κ. Γαβριὴλ Διονυσιάτος, Ἡγούμενος Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου Ἀγ. Ὅρους, Χριστοφόρος Παπουτσόπουλος, Δαμασκηνὸς Λαζαρίδης, Παντελεήμων Καρανικόλας, Παντελεήμων Μπαρδάκος, Παντελεήμων Χρυσοφάκης, Χρυσόστομος Γιαλούρης, Στέφανος Ματακούλιας, οἱ αἰδεσιμολογιώτατοι κ.κ. Κατηχητῆς Ἀγγελος Νησιώτης, Λουκᾶς Παπαναστασίου, Ἐμμανουὴλ Μυτιληναῖος, Ἰωάννης Ράμφος, Κωνσταντῖνος Ἀνδρουλάκης, καὶ ὁ κ. Σ. Κόλλιας.

Τὸ πρὸς τὸ Φροντιστήριον ἐνδιαφέρον ἐξεδήλωσαν, ἐπισκεφθέντες αὐτὸ καὶ ὁμιλήσαντες πρὸς τὰ Μέλη αὐτοῦ καταλλήλως, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐθνάρχης Κύπρου κ. Μακάριος, οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, ὁ καὶ Συνοδικὸς Ἐπόπτης αὐτοῦ, Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εἰρηναῖος, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Γερμανός, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός, Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, Εἰάνθης κ. Ἀντώνιος, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος, πρῶην Κοζάνης κ. Ἰωακείμ, καὶ οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Δαφνουσίας κ. Γρηγόριος καὶ Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος. Πάντων τῶν Σεβασμιωτάτων τούτων ἐπισκεπτῶν τοὺς λόγους καὶ τὰς ὑποθήκας οἱ Αἰδεσιμώτατοι Πατέρες τοῦ Φροντιστηρίου, συνάψαντες πρὸς τὰς ἐμπνευσμένας πατρικὰς παρακαταθήκας τῆς Ὑ. Μακαριότητος, θὰ κατέχωσιν ἐν τῇ μνήμῃ καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, ἵνα ἐνισχύωνται ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῶν, ἐκφράζουσι δὲ διὰ τοῦτο τὰς ἐν πολλῷ σεβασμῷ εὐχαριστίας των.

Πολύτιμον ἐπικουρίαν ἐν τῷ διδακτικῷ ἔργῳ τοῦ Φροντιστηρίου παρέσχον αἱ διαλέξεις τῶν ἐλλογιμωτάτων κ.κ. Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Μνημονεύομεν εὐγνωμόνως τῶν Ὁμοτίμων Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ.κ. Γεωργίου Σωτηρίου, Ἀμίλια Ἀλιβιζάτου, Νικ. Λούβαρι, καὶ Παν. Τρεμπέλα, τῶν Τακτικῶν κ.κ. Λεωνίδου Φιλιππίδου, Ἰωάννου Καρμίρη καὶ Ἀνδρέου Φυτράκη, τοῦ ἐντεταλμένου Καθηγητοῦ κ. Σοφ. Ἀώλη, ὡς καὶ τοῦ λογίου Γυμνασιάρχου -

Θεολόγου κ. Ἰω. Φραγκιδάκη, οἵτινες ἐτίμησαν τὸ Φροντιστήριον διὰ τῆς διδασκαλίας ἐνδιαφερόντων θεμάτων.

Ἐν τῇ καθ' ἡμέραν ἐν Τραπεζῇ ἀναγνώσει οἱ Πατέρες τοῦ Φροντιστηρίου ἤκουσαν περὶ εἰδικῶν θεμάτων, ἀναπτυσσομένων εἰς τὰς σελίδας τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Ἐφημέριος», τοῦ ἔργου τοῦ Κωνστ. Καλλινίκου «Ὁ χριστιανικὸς Νὰὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ», τοῦ διηγήματος τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου «Ὁ Ἱερεὺς τοῦ χωρίου», τοῦ Ἱεροῦ Συναξαριστοῦ κ. ἄ.

Ἐπισκέψεις ἰδρυμάτων καὶ μνημείων. Διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ μελετήσουν τὸ ἔργον τῶν ἰδρυμάτων θρησκευτικῆς δράσεως καὶ κοινωνικῆς Προνοίας ἐπεσκέφθημεν τὸ Ζάννειον Ὀρφανοτροφεῖον Ἐκάλης, τὸ Ἀσκληπιεῖον Βούλας, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης, τὰ κεντρικὰ κτίρια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὅπου καὶ ἤκουσαν διάλεξιν τοῦ Διευθυντοῦ Τύπου καὶ Διαφωτίσεως αἰδεσιμολ. Ἐμμ. Μυτιληναίου «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς ἱστορίας, τῶν σκοπῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ ἱεροῦ Κλήρου εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς», τὰ ἐν Ἀγία Βαρβάρα (Αἰγάλεω) ἰδρύματα Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ Οἴκου Φοιτητρίας.

Εἰς τὰς ἐπισκέψεις μνημείων καὶ ἀξιοθεάτων περιλαμβάνονται τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐγένετο μάθημα ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ καὶ Διευθυντοῦ αὐτοῦ κ. Γ. Σατηρίου, ἡ ἱστορικὴ Μονὴ Δαφνίου, τὸ Μαρτύριον καὶ ἡ Βασιλικὴ τοῦ Ἰλισσοῦ, αἱ ἀρχαιότητες τοῦ Σουνίου καὶ ἄλλα.

Βιβλία. Εἰς τοὺς Πατέρας τοῦ Φροντιστηρίου ἐχορηγήθησαν βιβλία ὑπὸ τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἠλείας κ. Γερμανοῦ, τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ Προκοπίου Παπαθεοδώρου, τοῦ Κατηχητοῦ Ἀγγέλου Νησιώτου, τοῦ ἀρχιμ. Στεφάνου Ματακούλια, τοῦ Σ. Κόλλια κ. ἄ., ὥστε οὗτοι ἐπιστρέφουν εἰς τὰς ἐστίαις των μὲ τὴν μικρὰν βιβλιοθήκην των.

Λειτουργία. Καθ' ὄλον τὸ δίμηνον οἱ Πατέρες τοῦ Φροντιστηρίου λειτουργοῦν καὶ συνελευτουργοῦν ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς φιλοξένου ταύτης Ἱερᾶς Μονῆς, καὶ ἄλλων ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἱεράς Ἀκολουθίας μετείχον ἀσκούμενοι καὶ προσευχόμενοι πρὸς τὸν ἐν Τριάδι ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν.

Ψυχὰ γωγία. Καθ' ἐσπερινὰς ἐλευθέρας ὥρας συνηθροίζοντο, ἵνα ἐν ἀδελφικῇ χαρᾷ καὶ κοινωνίᾳ διέλθουν εὐχαρίστους

στιγμάς. Κατὰ ταύτας ἔφαλλον καὶ ἤκουον ἠχογραφῆσεις ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἢ παρηκολούθουν προβολὴν θρησκευτικῶν καὶ μορφωτικῶν ταινιῶν.

Ὁ «Τύπος» περὶ τοῦ Φροντιστηρίου. Τόσον εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον, ὅσον κυρίως εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά περιοδικὰ ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ Φροντιστηρίου· κατὰ κανόνα δέ, ἐχαιρετίσθη μετὰ χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως ὡς σπουδαῖον βῆμα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μορφωτικῶν προσόντων τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Μελῶν. Τὰ Μέλη τοῦ Φροντιστηρίου ἐπέδειξαν πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ μεγάλην ἐπιμέλειαν. Συντελοῦντος καὶ τοῦ ἡσυχίου καὶ ὑποβλητικοῦ ἱεροῦ περιβάλλοντος τῆς Μονῆς, κυριολεκτικῶς ἀπερροφήθησαν εἰς τὴν μετὰ προσοχῆς ἀκρόασιν τῶν παραδόσεων, πολλαὶ τῶν ὁποίων, ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τῶν θεμάτων, ἐλάμβανον ζωηρὸν τόνον ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περιπατητικὰς συζητήσεις αὐτῶν.

Εὐχαὶ καὶ εὐχαριστίαι. Δεόμεθα τοῦ Κυρίου, ὅπως χαρίζεται τῇ Ὑμετέρα πολυσεβάστω Μακαριότητι μακροήμερουσιν ἐν υγείᾳ καὶ δυνάμει πολλῇ, ἵνα πηδαλιουχῆ δεξιῶς τὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἱερὰν ναῦν καὶ κατευθῆνῃ αὐτῇ εἰς πᾶσαν ἐπιτυχίαν. Εὐχόμεθα, ὅπως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀναζήσουν αἱ εὐκλεεῖς σελίδες τῆς ἐποχῆς τῶν Μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Μετανοίας καὶ Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως λάβῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ σπουδαιότητα εἰς τε τὸν Ἱ. Κλήρον καὶ τὸν θρησκευόντα λαόν.

Διάπυροι ἐκφράζονται αἱ εὐχαριστίαι πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα ἡμῶν Παῦλον, Ὅστις, διὰ τῆς πλουσίας «χορηγίας» τοῦ Φροντιστηρίου, ἐν εὐλογίᾳ Θεοῦ πληθυνομένης, συντελεῖ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν οικονομικῶν προϋποθέσεων, τὰς ὁποίας ἀπαιτοῦν τριαῦται ἔθνωφελεῖς σταυροφορίαι.

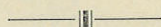
Κρατύνει Κύριος τὸν Βασιλέα καὶ σώζει τὸ Ἔθνος ἡμῶν, εὐδῶν καὶ τὸν ἐν πολλῇ δοκιμασίᾳ καὶ ἐκτάσει ταλαιπωρούμενον ἔθνικόν πόθον τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν ἡμῶν Κυπρίων..

Φίλτατοι ἀδελφοί, συμπρεσβύτεροι,

«Δότε δόξαν αἰνέσει Θεοῦ». «Ἐως ὧδε τὸ πέρασ τοῦ λόγου». «Τὸ θέλειν προενηρξασθε.. νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε». Κατευθῆναι ὑμῖν ὁ μέγας Θεὸς τὰ πράγματα, καθὼς προαιρεῖσθε. Τοῦ Τωβίτ λέγοντος «συμβουλίαν παρὰ παντὸς φρονίμου ζήτησον, καὶ ὑμεῖς τῆς τοῦ Φροντιστηρίου συμβουλίας μὴ καταφρονήσητε, ἐπὶ πᾶσι χρῆσιμου οὔσης. «Δράμετε καὶ λαλήσατε». «Λαλήσατε

εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ, παρακαλέσατε αὐτήν». Εὐχὴ δέ μου καθαρὰ ὅπως «ἐν παντὶ περισσεύητε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε».

Ἄρχιμ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΤΑΚΟΥΛΙΑΣ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΞΟΜΟΛΟΓΩΝ

Συγκροτηθὲν ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 915 Ἐγκυκλίου Αὐτῆς (ἀριθ. πρωτ. 2320/28 - 9 - 57) ὀργανωθὲν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἐπιχορηγηθὲν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου Α'. Λειτουργοῦν ἐν τῇ Ἱεραῇ Μονῇ Πεντέλης.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΜΕΛΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Β' Σειρὰ

(Ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου μέχρι 20 Μαρτίου 1958)

Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον, δημοσιευθέντα ἤδη («Ἐφημέριος» ἀριθ. 3/1 - 2 - 58), δεόν νὰ προστεθῶσι :

- 1) Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν : Πρεσβ. Ἀπόστολος Δούκας.
- 2) Μητρόπολις Δημητριάδος : » Κωνστ. Γεραμάνης.
- 3) » Λευκάδος » Νικόλαος Φραγκούλης.
- 4) » Πρεβέζης » Κωνστ. Γιώτης
- 5) » Πατρῶν » Π. Θεοδωρακόπουλος
- 6) » Φωκίδος » Βασίλειος Κονιστής.

Ἐν Ἱεραῇ Μονῇ Πεντέλης τῇ 20ῇ Μαρτίου 1958

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Φροντιστηρίου
Ἄρχιμ. Στέφανος Ματακούλιας

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1958

Κυριακή 11 Μαΐου (τῆς Σαμαρείτιδος)
(Ἰωάν. 5' 5-42)

«Ὁ οὖν Ἰησοῦς... ἐκαθέζετο... ἐπὶ τῇ πηγῇ»
(Στίχ. 6)

[Ὁ Ἰησοῦς, λοιπόν, ... καθόταν στὸ πηγάδι]

Τὸ νερό, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶναι ἢ πιὸ πρόχειρο, ἢ πιὸ ἀπα-
ραίτητη ὑλικὴ ἀνάγκη. Τίποτε ἄλλο ἀπ' ὅσα χρειάζεται ἡ σάρκα
γιὰ νὰ συντηρηθῇ, τίποτε ἄλλο ἀπ' ὅσα θέλει τὸ σῶμα γιὰ νὰ ἀνα-
λάβῃ ἀπὸ τὸν κάματο καὶ τὴν ἐξάντλησι, δὲν εἶναι τόσο ποθητό,
τόσο πρωταρχικὸ ὅπως τὸ νερό.

Ἔτσι, κί ἡ Σαμαρείτισσα, ἡ γυναῖκα ποὺ ἦταν δοσμένη στὶς
ἡδονὲς τοῦ κόσμου τούτου, ἐκεῖνη τῆ μεσημεριάτικῃ ὥρᾳ, ποὺ κί-
νησε καὶ πῆγε μὲ τὸν κουβᾶ της στὸ πηγάδι τοῦ Ἰακώβ, τίποτε
ἄλλο δὲν συλλογιζόταν καὶ δὲν εἶχε στὸ νοῦ της ἀπὸ τὸ δροσερὸ
ὑδωρ ποὺ θὰ ἀντλοῦσε. Ἀλλά, ὅταν πλησίασε, εἶδε πλάι στὸ φρέαρ
τοῦ πρόσκαιρου καὶ ὑλικοῦ ξεδιψάσματος τὴν πηγὴ τοῦ αἰωνίου
καὶ πνευματικοῦ ξεδιψάσματος. Εἶδε Ἐκεῖνον, ποὺ εἶχε ἔλθει
στὴ γῆ γιὰ νὰ προσφέρῃ ἓνα ἄλλου εἶδους νερό, τὸ νερό τῆς παν-
τοτινῆς ἀναψυχῆς, τῆς ἀθανάτου ζωῆς. Τὸ νερό, ποὺ ὅταν τὸ πιῇ
μιὰ φορὰ κανεὶς, ξεδιψᾷ γιὰ πάντα.

Ἦπιε, λοιπόν, ἀπ' αὐτὴ τὴν πηγὴ ἡ Σαμαρείτισσα. Εἔχασε
τότε ὅλα τὰ θέλητρα τοῦ κόσμου τούτου, ὅπου μάταια προσπα-
θοῦσε νὰ δροσίση τὴν καιομένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ψυχὴ της. Εἔχασε
καὶ τὸ νερό, ποὺ πῆγαινε ν' ἀντλήσῃ γιὰ νὰ δροσισθῇ μ' αὐτὸ
σωματικά. «Ἄφῃσε, λοιπόν,—λέγει ὁ ἱερός Εὐαγγελιστής— τὸ
σταμνὶ της ἡ γυναῖκα καὶ γύρισε στὴν πόλι καὶ λέγει στοὺς ἀν-
θρώπους· ἔλατε νὰ δῆτε ἓναν ἄνθρωπο, ποὺ μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα
ἔκαμα. Μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός;»

Ρωτοῦσε ἡ ἀναγεννημένη ἀν ἦταν ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου
Ἐκεῖνος, ποὺ τῆς εἶχε δώσει νὰ πιῇ ἀπὸ τὸ νερό τῆς ζωῆς καὶ τῆς
ἀθανασίας; Ὁχι. Αὐτὴ πιά τὸν πίστευε ὀλοτελα, τὸν εἶχε κατα-
λάβει ποιδὸς ἦταν, γιὰτὶ εἶχε γευθῇ τὴ σωτηρία. Τὸ ἐρώτημά της
εἶχε ἄλλο νόημα. Ἦταν ἓνα ἀποστολικὸ τέχνασμα, ἦταν μιὰ δια-
κριτικότης, ἓνα λεπτὸ μεταχείρισμα τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας.
Ἄντὶ νὰ τοὺς μεταδώσῃ ἡ ἴδια τὴ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, τὴ διδα-
σκαλία ποὺ εἶχε πέσει στὴν καρδιά της καὶ τὴν εἶχεν ἀναστήσει

ὅπως ἡ βροχή τὴν ἔρημο, προτίμησε νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ ἀπ' εὐθείας στὴν πηγὴ, στὸν Χριστό. Καὶ γιὰ νὰ τὸ πετύχῃ, χρησιμοποίησε ἓνα δόλωμα ἀρσενό στὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Τοὺς ἀνέφερε μονάχα ὅτι ἐκεῖνος τῆς εἶχε πῆ τὸ ἀμάρτημά της, ὅτι δηλαδή εἶχε ζήσει μὲ πέντε ἄνδρες, κι' ἔτσι κεντρίζοντάς τους τὴν περιέργεια, τοὺς ἔφερε κοντὰ στὸν Σωτῆρα.

Τότε, λοιπόν, ὅ,τι εἶχε συμβῆ στὴν ἴδια, συνέβηκε καὶ σ' αὐτοὺς. Ἐκούσαν τὸν Κύριο, ποτίσθηκαν ἀπὸ τὰ ζωοποιά του νάματα καὶ ἀναγεννήθηκαν. Γι' αὐτὸ κι' ἔλεγαν κατόπιν στὴ γυναῖκα: «Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστευόμεν. Αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἶδαμεν, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός».

Μὲ ἐξάισιο τρόπο, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, παριστάνει ὁ μεγαλοφρονότατος Ἡσαΐας τὰ ἀποτελέσματα, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔχῃ στὶς ψυχὰς τὸ πότισμά τους ἀπὸ τὴν πηγὴ, ποὺ εἶναι ὁ Χριστός. Ἀποτείνεται ὁ προφήτης σὲ κάθε ψυχὴ καὶ τῆς λέγει: «Ἐλα νὰ εὐφρανθῆς, διψασμένη ἔρημος, ἔλα νὰ χαρῆς καὶ ν' ἀνθοβολήσῃς καὶ νὰ γεμίσης ἀπὸ δένδρα.»

Γιατί; Διότι μὲ τὰ νάματα τοῦ Χριστοῦ, θὰ πάψῃς νὰ εἶσαι μιὰ ἔρημος. Θὰ βγάλῃς τὰ λουλούδια τῶν ἁγίων ἀποφάσεων καὶ θὰ στολισθῆς μὲ τὸ δάσος τῶν καλῶν ἔργων.

Ἡ Σαμαρείτισσα κι' οἱ συντοπιῖτες της ἦταν ψυχὰς ἀμαρτωλῆς κι' οὔτε ἀνῆκαν στὸν διαλεχτὸ λαό. Ὅμως ὁ Κύριος τοὺς προσφέρει τὸ νερὸ τῆς ζωῆς, τοὺς ξεδιψᾷ μὲ τὰ λόγια του, τοὺς εἰσάγει στὴ βασιλεία του. Γιατί ἤλθε ἀκριβῶς γιὰ τοὺς πεσμένους, γιὰ τοὺς παραπεταμένους, γιὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς.

Τὸ νερὸ, ποὺ χαρίζει, προορίζεται γιὰ ὅλους κι' ὄχι γιὰ λίγους. Εἶναι πολὺτιμο, πανάκριβο. Ἡ ἀξία του ξεπερνᾷ ἅπειρα ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς γῆς. Ἀλλὰ τὸ χαρίζει, τὸ δίνει δωρεάν, καλεῖ τὸ καθένα νὰ πιῇ ἀπ' αὐτό.

Καὶ τώρα θὰ ρωτήσης. Ποῦ μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ βρῶ αὐτὸ τὸ νερὸ; Ἡ Σαμαρείτισσα κι' οἱ συντοπιῖτες της εἶχαν μπροστά τους τὸν ἴδιο τὸν Κύριο. Ἐγὼ, ὅμως, ποῦ νὰ βρῶ τὴν πηγὴ, ποὺ ἐκεῖνοι βρῆκαν; Ἡ πηγὴ εἶναι μπροστά σου, ὅπως καὶ σ' ἐκεῖνους. Εἶναι τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, ὅπου δὲν θὰ δῆς ἀπλᾶ λόγια, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Κύριο. Ἄνοιξε, λοιπόν, τὸ φράγμα τῶν δισταγμῶν κι' ἄφησε νὰ περάσουν στὴν ψυχὴ σου αὐτὰ τὰ λόγια, ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ποὺ εἶναι τὰ νάματα τῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι τὸ νερὸ τοῦ αἰωνίου ξεδιψάσματος. Δέξου τὸ νερὸ αὐτό, ὅπως τὸ δέχθηκαν ἡ Σαμαρείτισσα κι' οἱ ἄλλοι, ποὺ χάρι σ' ἐκεῖνη ὠδηγήθηκαν κοντὰ στὸν Χριστό.

Χτύπα αὐτοὺς τοὺς δισταγμοὺς, ὅπως ἡ Ἰουδιθ χτύπησε

τὸν Ὀλοφέρνη, ὥστε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴ μέση καὶ ν' ἀφήσουν τὸ νερὸ τοῦ Εὐαγγελίου νὰ σὲ ζωοποιήσῃ, ὅπως ζωοποιήθηκαν κατόπιν οἱ κάτοικοι τῆς Βαιτυλούας ἀπὸ τὴν πηγὴ ποῦ τοὺς κρατοῦσαν οἱ Ἀσσύριοι.

Γιατὶ χωρὶς νὰ διωχθοῦν οἱ λογισμοὶ τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς ὀλιγοπιστίας, τὸ Εὐαγγέλιο δὲν μπαίνει στὴν ψυχὴ, δὲν τὴν ἀρδεύει, δὲν τὴν ἀναζωογονεῖ. Γιὰ νὰ πιοῦμε αὐτὸ τὸ νερὸ, πρέπει πρῶτα-πρῶτα νὰ μοιάσουμε τῆς Σαμαρείτισσας καὶ τῶν συμπολιτῶν της, ποῦ δὲν ἄκουσαν τὸν Ἰησοῦ μὲ ἐπιφυλακτικότητα, μὲ διάθεσι νὰ τοῦ ἀντισταθοῦν. Ἀλλὰ τί ἔκαμαν; Τοῦ πρόσφεραν μὲ ταπεινώσι, μὲ καλὴ προαίρεσι, μὲ προθυμίᾳ, μὲ ἔτοιμη μετάνοια, τὸ σταμνὶ τῆς ψυχῆς τους γιὰ νὰ τὸ γεμίσῃ ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγάπης του. Μ' αὐτόν, λοιπόν, τὸν τρόπο κι' ἐσὺ δέξου τὰ νάματα τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν Κύριο.

Κυριακὴ 18 Μαΐου (τοῦ Τυφλοῦ)

(Ἰωάν. θ' 1-38)

«Καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
τοῦ τυφλοῦ» (Στίχ. 3)

[Κι' ἄλειψε μὲ τὴ λάσπη τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, περνώντας τὴν ἀπὸ πάνω τους]

Στὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ, ὑπάρχει, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μιὰ πολὺ ἀξιοσημείωτη λεπτομέρεια. Τὸ ἱερὸ κείμενο ἀναφέρει τὰ ἐξῆς γιὰ τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔκαμε καλὰ τὸν τυφλὸ ἀπὸ γέννα. Ἐφτυσε χάμω καὶ κάνοντας λάσπη μὲ τὸ σάλιο του, ἄλειψε μ' αὐτὴ τὴ λάσπη τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ, περνώντας τὴν ἀπὸ πάνω τους. Κ' ὕστερα τοῦ εἶπε: πῆγαινε νὰ νιφθῆς στὴ δεξάμενὴ τοῦ Σιλωάμ. Κι' ἀφοῦ πῆγε καὶ νίφθηκε, γύρισε βλέποντας.

Ἐρχεται, λοιπόν, στὴ μέση τὸ ἐρώτημα: Γιατὶ νὰ χρειασθοῦν ὅλες αὐτὲς οἱ διατυπώσεις στὸν Χριστὸ γιὰ νὰ κάμῃ καλὰ τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον, ποῦ δὲν εἶχε ὄρασι;

Γιατὶ ἀκολούθησε ἓνα τέτοιο δρόμο ἐκεῖνος ποῦ μ' ἓνα λόγῳ του εἶχε κάνει καλὰ τόσους ἄλλους ἀρρώστους, εἶχε σηκώσει νεκροὺς κι' εἶχε δημιουργήσει ὀλόκληρο τὸν κόσμῳ; Τί σημασία καὶ τί ἀναγκαιότητα μπορούσε νὰ ἔχουν τὸ φτύσιμο χάμου, τὸ φτιάσιμο λίγης λάσπης, τὸ ἄλειμμα τῶν χωρὶς φῶς ματιῶν μ' αὐτὴ τὴ λάσπη καὶ τὸ νίψιμό τους στὴν πηγὴ τοῦ Σιλωάμ;

Ἡ ἀπορία εἶναι δικαιολογημένη. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἀπαντήσῃ κανεὶς σ' αὐτὴ. Βέβαια, ὁ Κύριος, ἂν ἤθελε, μπορούσε εὐθὺς νὰ χαρίσῃ τὸ φῶς σ' ἐκεῖνο τὸ πλάσμα του, ποῦ εἶχε ἔλθει

στον κόσμο χωρίς να βλέπη. Κι' άνυπομονοῦσε, μάλιστα, να δείξη τὴν ἀγάπη του καὶ τὴ δύναμὶ του, περισσότερο ἀπ' ὅ,τι ὁ τυφλὸς ὁ ἴδιος τὶς ποθοῦσε καὶ τὶς περίμενε.

Ἄν δὲν τὸν εὐεργέτησε εὐθύς, ὁ Κύριος εἶχε κάποιο λόγο πού τὸ ἔκαμε. Κι' ὁ λόγος αὐτὸς ἦταν ὅτι ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστι τοῦ τυφλοῦ καὶ νὰ τῆς δώσῃ τὴν εὐκαιρία νὰ φανερωθῇ. Πῶς τὴ δοκίμασε, λοιπόν; Ὅταν τοῦ ἔχρισε τὰ μάτια, δὲν συνέβηκε τίποτε. Τὰ μάτια ἐκεῖνα ἐξακολουθοῦσαν νὰ μὴ βλέπουν. Ἄν, λοιπόν, ὁ τυφλὸς ἦταν ἓνας ἄνθρωπος χωρίς πίστι, θ' ἀποκαρδιωνόταν ἀπ' αὐτό. Δὲν θὰ ἔλπιζε τίποτε. Καὶ δὲν θὰ εἶχε διάθεσι νὰ ὑπακούσῃ στὴν ὑπόδειξι τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ πάῃ νὰ τὰ πλύνῃ στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ. Ἐκεῖνος, ὅμως, δὲν ἀποθαρρύνθηκε, ὅταν ὅλα ὅσα ἔκαμε ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔδωσαν ἀποτέλεσμα. Ἀλλὰ ὑπάκουσε στὸ πρόσταγμά του. Χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν πίστι, πού εἶχε, πῆγε κι' ἐξεπλήρωσε τὴν ἐντολὴ νὰ νύψῃ τὰ μάτια του στὴ δεξαμενὴ. Καὶ τότε, ἀφοῦ ἀπέδειξε ὁ τυφλός, ὅτι ἦταν σταθερὸς στὴν ἀπαντοχὴ του, τὸ θαῦμα ἔγινε.

Μεγάλο εἶναι τὸ δίδαγμα πού παίρνεις ἀπ' αὐτὴ τὴ λεπτομέρεια, χριστιανέ. Γιατὶ καὶ σὲ σένα συχνὰ συμβαίνει κάτι παρόμοιο. Ὁ Θεὸς θέλει νὰ σοῦ κάμῃ ἓνα καλὸ, γιὰ τὸ ὅποιο τὸν παρακαλεῖς. Καὶ θέλει νὰ σοῦ τὸ κάμῃ πρὸ γρήγορα ἀπ' ὅ,τι κι' ὁ ἴδιος θᾶθελες. Ἀλλὰ δὲν γίνεται ἔτσι. Ἀφήνει νὰ ἀντιμετωπίσῃς δυσκολίες, νὰ δοκιμασθῇ ἡ πίστις σου, νὰ περάσῃ καιρὸς χωρὶς φανέρωμα τῆς ἀγάπης του καὶ τῆς δυνάμεώς του.

Αὐτὸς πού εἶπε «κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν», δὲν ἀπαντᾷ στις προσευχές, δὲν ἀνοίγει τὴν πόρτα τοῦ ἐλέους του μονομιᾶς. Μήπως τὸ κάνει γιατί εἶναι ἀσπλαγχνος; Ὅχι, βέβαια. Μᾶς ἀγαπᾷ ὅσο οἱ ἴδιοι δὲν μπορούμε νὰ ἀγαπήσουμε τὸν ἑαυτὸ μας. Τὸ κάνει γιὰ τὸ καλὸ μας. Πρὶν ἀπὸ τὴν εὐεργεσία, πού τοῦ ζητᾶμε, θέλει νὰ μᾶς δώσῃ μιὰν ἄλλη εὐεργεσία. Ποιά; Νὰ μᾶς προσφέρῃ τὴν εὐκαιρία νὰ δεῖξουμε τὴν πίστι μας.

Ζητᾷς κάτι, λέγει σὲ κάθε τέκνο του ὁ Θεός. Μὴ σοῦ περάσῃ ἀπὸ τὸ νοῦ, ὅτι δὲν σὲ ἀκούω καὶ δὲν θέλω νὰ σοῦ χαρίσω αὐτὸ πού μοῦ ζητᾷς. Ἀλλὰ, σὰν πατέρας σου πού εἶμαι, ἔχω τὴν ἀπαίτησι νὰ μοῦ μοιᾶζῃς. Νὰ εἶσαι σὲ ὅλα σου ἄξιο τέκνο μου. Δὲν σὲ ἀνεχομαὶ μαλθακό, ἀδρανῆ, ὄχι γενναῖο. Ὅπως ἓνας βασιλεὺς δὲν ἀρέσκειται νὰ ἔχῃ ἓνα γυιὸ ἄγευστο ἀπὸ πολέμους καὶ κακουχίες, ἓνα γυιὸ πού θὰ περνοῦσε ὅλες τὶς μέρες του στὴν ἀνάπαυσι καὶ στὴ χλιδῆ, ἔτσι κι' ἐγὼ θέλω νὰ εἶναι τὰ παιδιὰ μου ἔτοιμα γιὰ κάθε λογῆς ἀγῶνα, σκληραγωγημένα. Ἔτσι κι' ἐγὼ θέλω τὰ παιδιὰ μου νὰ θεωροῦν ὡς καλύτερη μερίδα τὶς εὐκαιρίες ὅπου θὰ μοῦ

δείξουν πόση αγάπη κι' εμπιστοσύνη μου ἔχουν, παλεύοντας μ' αντιξοότητες, εμπόδια και στερήσεις.

Γι' αὐτὸ τὸν λόγο, δηλαδή γιατί ἀκριβῶς σὰς ἀγαπῶ και σὰς ἔχω παιδιά μου, ἀφήνω πολλές φορές ἀναπάντητες τίς προσευχές σας, ἀνεκπλήρωτες τίς αἰτήσεις σας. Ἔτσι δοκιμάζεσθε, ἀναδείχνεσθε γνήσια πριγκιπόπουλα τῶν οὐρανῶν.

Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ἐπίσης ὑπάρχουν και πράγματα ἀπ' ὅσα μου ζητᾶτε, τὰ ὅποια δὲν σὰς τὰ δίνω ποτέ. Γιατί ἡ ὑπομονή, ἡ ἐλπίδα, ἡ καρτερία, ἡ σταθερότης, πού παρουσιάζετε μέσα στίς θλίψεις αὐτές, ἀπὸ τίς ὁποῖες με καλεῖτε νὰ σὰς ἀπαλλάξω, ἀξίζουν πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴ χαρὰ πού θὰ παίρνατε ἀν σὰς ἐβγαῖσα σὲ ἀναψυχή.

Μή, λοιπόν, ἀποκάμη κανεῖς, ὅταν βλέπη ὅτι ὁ Θεὸς ὠρισμένες χάρες ἀργεῖ νὰ τίς δώσει ἢ δὲν τίς δίνει καθόλου. Ὁλὴ ἡ χαρὰ, ὅλες οἱ ἀπολαύσεις, πού μᾶς ἀνήκουν ἀφοῦ εἴμαστε παιδιά του, θὰ μᾶς δοθοῦν ὅπωςδήποτε στοὺς οὐρανοὺς. Ἐδῶ κάτω, ὅμως, στὴ γῆ, εἶναι κυρίως παλαιστρα, εἶναι στάδιο, εἶναι τόπος ἀσκήσεως κι' ἀγῶνος.

Γι' αὐτὸ ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ μὴ λυγίζη, νὰ μὴ πέφτη σὲ ἀπόγνωσι, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν ἀφήνη σὲ δυσκολίες, ὅταν ὁ Θεὸς δὲν τὸν ἀναπαύη ἀπὸ κάποια θλίψι, ὅταν ὁ Θεὸς δὲν ἀπαντᾷ σ' ἓνα αἶτημα. Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ κάνη; Νὰ μένη προσηλωμένος στὸ θεῖο θέλημα, νὰ ὑπομένη και νὰ μὴ χάνη τὴν πίστι του, ἡ ὅποια ἀκριβῶς μέσα στίς θλίψεις και στὸν ἀγῶνα δοκιμάζεται, ὅπως και τὸ χρυσάφι στὸ χωνευτήρι.

Ὁ τυφλὸς τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώσματος, ἀδελφοί, εἶναι φωτεινὸ ὑπόδειγμα αὐτῆς τῆς ἐμπιστοσύνης, πού πρέπει νὰ ἔχουμε στὸν Θεό. Ὅπως ὁ τυφλὸς ἐκεῖνος, ἔτσι κι' ἐμεῖς ἄς ἀκολουθοῦμε τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου, χωρὶς νὰ χάνουμε τὸ θάρρος μας και τὴν υἱική μας ἐμπιστοσύνη, ὅταν ὁ Κύριος δὲν μᾶς δίνη εὐθὺς ὅ,τι τοῦ ζητήσαμε.

Κυριακὴ 25 Μαΐου (τῶν Πατέρων)

(Ἰωάν. ιε' 1-13)

«Σοὶ ἦσαν και ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας και τὸν λόγον σου τετηρήκασι» (Στίχ. 6)

[Δικοί σου ἦταν και σὲ μένα τοὺς ἔδωσες και τὸν λόγον σου ἔχουν φυλάξει].

Τόσο στὸ πνεῦμα τῆς προσευχῆς αὐτῆς τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Του, πού ἀκούσαμε στὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα, ὅσο και σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, σὰν ἓνα κατ' ἐξοχὴν γνώ-

ρισμα τοῦ πιστοῦ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, παρουσιάζεται τὸ ἐξῆς: ἡ ἀποδοχὴ καὶ φύλαξις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν κανεὶς ἀνοίγη πρόθυμα τὴν καρδιά του στὸν λόγο τοῦ Κυρίου καὶ τὸν φυλάξῃ μέσα της καὶ τὸν ἐφαρμόξῃ στὸν βίον του, τότε εἶναι πραγματικὰ πιστός, ἀληθινὸς φίλος τοῦ Θεοῦ.

Γιατὶ οἱ ἀπόστολοι ἀνῆκαν στὸν Θεὸ καὶ στὸν Χριστό; Ἐκτὸς τοῦ φαινόταν αὐτὴ ἡ ιδιότης τους; Ἐκτὸς τοῦ φύλαγαν μέσα στὸ στήθος τους τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ.

Ἀκούσατε πρὶν ἀπὸ λίγο τὸν ὀρισμὸ, ποὺ ἔδωσε ὁ Κύριος γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ. «Αὕτη—εἶπε—ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν». Καὶ ποὺς ἄλλος γνωρίζει τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἀπεσταλμένο υἱὸ του, τὸν Ἰησοῦν Χριστό, παρὰ ἐκεῖνος ποὺ κατέχει καὶ διατηρεῖ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου;

Γι' αὐτὸ κι' ὁ ψαλμωδὸς λέγει: «Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγια σου, ὅπως ἂν μὴ ἀμαρτήσω σοι». Καὶ πάρα κάτω: «Ἴδου ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με». Καὶ παρὰ πέρα: «Αὐχὸς τοῖς ποσὶ μου ὁ νόμος σου καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου».

Ποὶ εἶναι μέσα στὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία ὅλων τῶν γενεῶν τὸ τελειότερο πλᾶσμα, τὸ πιὸ κοντὰ φτασμένο στὸν Θεὸ; Ποὶ ἄλλο ἀπὸ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, τὴ Μητέρα τοῦ Σωτῆρός μας; Ὁ Υἱὸς της, λοιπόν, ὁ ἴδιος ὑπαινίχθηκε κάποτε ποιά ἦταν ἡ πιὸ μεγάλη ἀρετὴ τῆς Ἀσιπαρθένου Μαρίας, μᾶς ἔδειξε τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ καὶ τὴ Μαρία δόξασε καὶ κάθε ἄλλο ἅγιο. Μιλοῦσε κάποτε στὸν λαό, ὅταν μία γυναῖκα, συνεπαρμένη ἀπὸ τὴ θεϊκὴ διδασχὴ του, σήκωσε τὴ φωνὴ της μὲς ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ τοῦ εἶπε:

—Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὐς ἐθήλασας.

Καὶ τότε τί ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς;

—Μενοῦν γε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

Λοιπόν, τότε, δὲν εἶναι μακαρία μονάχα ἡ μητέρα μου, ἀλλὰ κι' ὅλοι ποὺ καθὼς ἐκείνη ἀκούνε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν φυλάττει. Διότι αὐτὸ εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν γινώρισμα, ἡ πιὸ μεγάλη ἀρετὴ τῆς Παναγνῆς μητέρας μου. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο στολίδι ἀπὸ ὅλα ὅσα μπορεῖ νὰ ἔχη μιὰ ἀληθινὰ δική μου ψυχὴ, ἕνας πραγματικὰ δικός μου φίλος. Τὸ νὰ ἀκούῃ τὸν λόγο μου καὶ νὰ τὸν φυλάξῃ.

Κι' ὅτι πραγματικὰ αὐτὸ ἦταν κάτι ποὺ κυρίως διέκρινε τὴν Παναγία, τὸ βλέπεις καὶ σὲ ἄλλο μέρος τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐκεῖ ὅπου ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς σημειώνει γιὰ τὴ Μητέρα τοῦ

Χριστοῦ: «Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ρήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς».

Τὸ ἴδιο, λοιπόν, γνώρισμα εἶχαν κι' οἱ ἀπόστολοι, γιὰ τοὺς ὁποίους μιᾶς σήμερα ὁ Κύριος, ἀπευθυνόμενος στὸν Πατέρα του. Τὸ ἴδιο ἔχουν κι' ὅλοι οἱ ἅγιοι, ὅλοι ὅσοι ἀνήκουν στὸν Θεό. Εὐέρουν νὰ δέχωνται τὸν λόγο του καὶ νὰ τὸν φυλάνε.

Νὰ τὸν φυλάνε. Πῶς; Μήπως νὰ τὸν κρύβουν καὶ νὰ τὸν θάβουν; "Οχι, βέβαια. Γιατί, ἴσια-ἴσια, ὅποιος φωτίσθηκε ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, δὲν κάνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τὸ μεταδίδη στοὺς γύρω του. Ἄλλὰ τότε ποῦ εἶναι τὸ νόημα αὐτοῦ τοῦ φυλάγματος;

Εἶναι τὸ νὰ διατηροῦμε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καθαρὸν ἀπὸ τοὺς ἥσκιους τῆς πλάνης, μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Διάβολος προσπαθεῖ νὰ τὸν κηλιδώσῃ μέσα στὶς ψυχές, ὥστε νὰ τὴν ὀδηγήσῃ στὴν ἀπώλεια.

"Ἄς ἀκούσουμε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τί γράφει πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἕνας ἀρχαῖος διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος, ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας:

«Οἱ πλάνοι μπλέκουν στὶς ἰδέες τους, ποὺ τὶς τρέφει ὁ ἐγωϊσμός, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Τὶς προσφέρουν ἔτσι σὰν θανάσιμο φάρμακὸ ἀνακατεμένο σὲ γλυκὸ κρασί, γιὰ νὰ τὸ πίνουν εὐχάριστα ὅσοι τὸ παίρνουν καὶ νὰ πεθαίνουν. Νὰ φυλάγεσθε, λοιπόν, ἀπὸ τοὺς τέτοιους. Σεῖς αὐτὸ νὰ ἔχετε, ταπεινώσι κι' ἐνότητα μὲ τὸν Θεὸ Ἰησοῦ Χριστό, κολλημένοι στὸν ἐπίσκοπο καὶ στὰ διδάγματα τῶν ἀποστόλων. Ἐκεῖνος ποὺ βρίσκεται μέσα στὴν Ἐκκλησία, εἶναι καθαρὸς. Ἐκεῖνος ποὺ μένει ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, δὲν εἶναι καθαρὸς. Μ' ἄλλα λόγια: ὅποιος ζῆ ἀποκεκομμένος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν χριστιανικὸ λαό, δὲν εἶναι καθαρὸς στὴ συνείδησι. Γιατί σὰς τὰ γράφω αὐτά; Γιὰ νὰ σὰς προφυλάξω. Προβλέπω, ἀγαπητοί, τὶς παγίδες ποὺ πάει νὰ σὰς στήσῃ ὁ διάβολος. Ἀποφύγετε, λοιπόν, τὶς κακὲς παραφυάδες, ποὺ γεννοῦν τὸν θάνατο».

Αὐτὰ γράφει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος. Αὐτὰ μᾶς μνηοῦν κι' οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ποὺ τὴ μνήμη τους γιορτάζει σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Αὐτὰ μᾶς μνηοῦν οἱ Πατέρες ἐκεῖνοι, ποὺ φύλαξαν τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ ἀδιάφθορο ἀπὸ τὶς αἱρέσεις καὶ τὸν περικεῖχσαν μὲ τὴν ἀδαμάντινη τοιχογυριὰ τῶν δογμάτων τους.

"Ἄς σπεύσουμε, λοιπόν, ἀδελφοί, νὰ στερεωθοῦμε καλύτερα στὶς ἀλήθειες τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας. Ἄς εἰσέλθουμε κι' ἄς μείνουμε ὅλοι μέσα στὸν μακαρισμὸ τοῦ Κυρίου γιὰ ὅσους ἀκοῦνε καὶ φυλάνε τὸν λόγο του. Διότι μονάχα αὐτοὶ ἀνήκουν στὸν Θεὸ καὶ στὸν υἱὸ του, τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ἀμήν.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΔΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΙΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Φέρομεν εις γνώσιν τών ησφαλισμένων και συνταξιούχων του TAKE, ότι η Νομισματική Έπιτροπή ένεκρινε την χορήγησιν εκ τών διαθέσιμων του TAKE δανείων εις τούς ησφαλισμένους και συνταξιούχους μας έντός συνολικού άνωτάτου όριου δραχ. 800.000 (άντι του υπό του TAKE αιτηθέντος δραχ. 1.500.000) προς κάλυψιν τών παρουσιασθησομένων αναγκών μέχρι 30-6-58 και υπό τούς κάτωθι όρους:

α) Τα δάνεια κατ' άνωτατον όριον δέν πρέπει να υπερβαίνουν κατά περίπτωση τó ποσόν τών δραχ. 5.000 (άντι του υπό του TAKE αιτηθέντος ποσού δραχ. 8.000).

β) Πρόσωπον τυχόν δανείου δέν δύναται να τύχη νέου δανείου πρό τής πλήρους έξοφλήσεως του κατά τó παρελθόν χορηγηθέντος.

γ) Η χορήγησις του δανείου επιτρέπεται αποκλειστικώς προς αντιμετώπισιν έκτάκτων περιστατικών του βίου (γάμος, τοκετός, βαρεία ασθένεια, επιβεβλημένη Ιατρικώς λουτροθεραπεία, θάνατος, έκτακτος στεγαστική ανάγκη, έξωσις, έπισκευή).

δ) Τα δάνεια είναι έξοφλητέα εις 36 ίσας μηνιαίας δόσεις.

Σχετικώς πληροφορούμεν τούς ενδιαφερομένους, ότι δέον να ζητήσωσι την χορήγησιν δανείων δι' αιτήσεώς των δεόντως χαρτοσημασμένης και κληροσημασμένης υποβληθησομένης διά τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών, μετά πλήρων δικαιολογητικών άποδεικνυόντων την έκτακτον ανάγκην, περί ης άνωτέρω.

Όμοίως ανακοινούται, ότι η Νομισματική Έπιτροπή ένεκρινε την εκ τών διαθέσιμων του TAKE χορήγησιν δανείων έντός συνολικού άνωτάτου ποσού δραχ. 1.000.000 εις τά Νομικά Πρόσωπα τών Ί. Μητροπόλεων διά την άνοικοδόμησιν ή έπισκευήν τών Μητροπολιτικών Μεγάρων και τών Ίερών Ναών και μέχρι ποσού δραχ. 50.000 κατά περίπτωση.

Ό Διευθύνων Σύμβουλος
ΚΩΝ. Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ός είχομεν γράψει εις τó προηγούμενον τεύχος του «Έφημερίου», δι' αποφάσεως τών Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Συντονισμού καθρηγήθη ό περιορισμός, καθ' όν αι υπό του Τ.Α.Κ.Ε. χορηγούμεναι συντάξεις δέν ήδύνατο να υπερβαίνουν τά 80 % τών έν ενεργεία άποδοχών τών ησφαλισμένων.

Η Ισχύς τής έν λόγω αποφάσεως άρχεται από 1ης Οκτωβρίου 1957. Κατόπιν τούτου έγένετο υπό του Τ.Α.Κ.Ε. άναπροσχημογή τών από 1.10.57 χορηγηθεισών συντάξεων, την προκύπτουσαν δε διαφοράν ενετάλησαν τά τοπικά Τ.Α.Κ.Ε. όπως καταβάλωσιν εις τούς δικαιούχους. Πίνακα τών δικαιουμένων διαφοράς έδημοσιεύσαμεν εις τó προηγούμενον φύλλον.

Η έν λόγω ύπουργική άπόφασις ώφελεί κατά πρώτον λόγον τούς άνηκόντας εις την Δ' κατηγορίαν ησφαλισμένους, οίτινες μέχρι τούδε έλάμβανον μειωμένην κατά τι την συντάξιν λόγω του ύφισταμένου περιορισμού.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν όλόκληρον τó κείμενον τής άποφάσεως προς ένήμερωσιν τών αναγκωστών μας.

Άριθ. 138409.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 70852)57 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν

Οἱ Ὑπουργοὶ Συντονισμοῦ, Ἐθν. Παιδείας κ.λ.π.
καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν:

- 1) Τὰς περὶ TAKE κειμένας διατάξεις.
- 2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 70852)57 κοινὴν ἀπόφασιν ἡμῶν (ΦΕΚ 183)57 Τ.Β.).
- 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 19325)57 ἀπόφασιν τῆς Νομ. Ἐπιτροπῆς καὶ
- 4) Τὴν ἀπὸ 26.9.1957 ὁμόφωνον ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὑποβληθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7110)57 ἐγγράφου τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτοῦ, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιῶμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 70852)57 κοινὴν ἀπόφασιν ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 183)6.7.1957 Τ. Β') διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως, ἀφ' ἧς ἴσχυσεν, τοῦ τίτλου Π (τελευταίου) αὐτῆς, ὡς ἀκολουθοῦσας:

«Π. Ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1957 καὶ ἐφεξῆς, αἱ ὑπὸ τοῦ TAKE ἀπονεμηθεῖσαι καὶ ἀπονεμηθησόμεναι συντάξεις, βάσει τῶν ἀπὸ 1. 7. 1951 καὶ ἐφεξῆς κειμένων διατάξεων, μετὰ πάσης φύσεως ἐπιδομάτων, εἰς πάντας τοὺς μετόχους αὐτοῦ, ἐξικνουῦνται ἐν τῷ συνόλῳ των, μέχρι τοῦ 100% τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας ἃς θὰ ἐλάβανον οὗτοι, ἐὰν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενοι.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, διὰ τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων ειδικῶν ἐπιδομάτων, ἀπασῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν καὶ περιπτώσεων συνταξιούχων τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τὸ μετὰ τῆς συντάξεως καταβλητέον ποσὸν θὰ ὑπερβαίη τὸ 100% τῶν ἀντιστοιχῶν δι' ἕκαστον συνταξιούχον ἀποδοχῶν ἐνεργείας, δεῦν νὰ γίνηται ἀνάλογος περικοπή».

Ἡ παροῦσα δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Δεκεμβρίου 1957.

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τοῦ Συντονισμοῦ

Δ. Χέλιμος

Ἐπὶ τῆς Ἐθν. Παιδείας κ.λ.π.

Α. Γεροκωστόπουλος

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑφ[ε]ργῶν

Δ. Ἀλιπράντης

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αἰδεσ. Γεώργιον Μπαξιότην, Κερασιάν. Ἐφ' ὅσον, ὡς γράφετε, εἶσθε χειροτονημένος ἀπὸ τὸ 1918, ἥτοι ἔχετε περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας, δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ἀδιαφόρως τῆς ἡλικίας σας.— Αἰδεσ. Νικόλαον Καραβίτην, Ἀρθούσαν Μεσσηνίας. Γράφατέ μας πότε ἐξήλθετε τῆς ὑπηρεσίας. Τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας θέλετε.— Αἰδεσ. Νικόλαον Βαρδάκον, Ἀστόν. Εἰς τὸ παρὸν φύλλον δημοσιεύεται εἰδοποίησις σχετικῆ ἡδοῦς πρὸς τὰ δάνεια. Ἐπομένως τὴν αἰτησίαν σας πρέπει νὰ ὑποβάλετε μέσῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως σας εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. Ἀναγνώσατε τὴν σχετικὴν ἀνακοίνωσιν.— Αἰδεσ. Α. Δρ., Θεσσαλίαν. Ἐὰν ἐξέλθετε τώρα τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβετε σύνταξιν περὶ τὰς 799 δραχμὰς μηνιαίας. Ἐφ' ἅπαξ θὰ λάβετε πρὸς τὰς 9.500 δραχμ. Δύνασθε νὰ ἐξέλθετε τῆς ὑπηρεσίας σας ὁποτεδήποτε, δεδομένου ὅτι ἔχετε ἤδη συντάξιμον χρόνον. Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. δὲν σφείλεται

τίποτε.—*Αἰδεσ. Παναγιώτην Δ. Ἀγγελον.* Ἐκτὸς τοῦ καταλόγου, ὁ ὁποῖος ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου», ὑπάρχον καὶ ἄλλοι δικαιοῦχοι, οἱ ὅποιοι ἐσυνταξιοδοτήθησαν προσφάτως κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ δὲν περιελήφθησαν εἰς τὸν κατάλογον. Σχετικῶς πρὸς αὐτοὺς εἰδοποιήθησαν τὰ τοπικά Τ.Α.Κ.Ε. διὰ τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς.—*Αἰδεσ. Ἐφημέριον τοῦ Χωριοῦ.* Δύνασθε νὰ ἐξαγοράσετε 5 ἐτῶν ἐφημερικὴν ὑπηρεσίαν, ὅσα ἔτη δηλαδὴ ὑπολοίπονται διὰ νὰ συμπληρώσετε τὸ 75ον τῆς ἡλικίας σας. Πρὸς τοῦτο θὰ ὑποβάλετε αἰτησὶν πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., μέσῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς σας, εἰς τὴν ὅποیان θὰ ἐμφαίνεται, ὅτι ἀπὸ τῆς χειροτονίας σας μέχρι 31 Μαΐου 1930 ὑπηρετεῖτε συνεχῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς τινας συνεπεὶα ποινῆς ἢ ἄλλου λόγου. Τὸ ποσὸν θὰ καθορισθῇ ἀκριβῶς, ὅταν ὑποβάλετε τὴν αἰτησίαν σας.—*Αἰδεσ. Χριστοφόρον Ἀθηναῖον, Ἐνταῦθα.* Ἐὰν ἀποχωρήσετε τῆς ἐπηρεσίας τώρα, θὰ λάβετε σύνταξιν περὶ τὰς 730 δραχμὰς μηνιαίας. Τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ζητεῖτε, δὲν ὑπάρχον. Τὸ «Πηδάλιον» ἔχει ἐπανεκδοθῆ προσφάτως ἀπὸ τὸν Ἐκδοτικὸν Οἶκον «Ἀστὴρ» τῶν ἀδελφῶν Παπαδημητρίου, ἀπὸ ὅπου ἠμπορεῖτε νὰ τὸ ζητήσετε.—*Κον Παναγιώτην Ν. Παπαδόπουλον. Θεσσαλονίκη.* Τὰ δικαιολογητικά πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸν οἰκείον Μητροπολίτην. Ἐντὶ ἀπολυτηρίου ἠμπορεῖτε νὰ ὑποβάλετε πιστοποιητικὸν ἀπαλλαγῆς σας ἀπὸ πάσης στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως. Διὰ τὸ σχέδιον νόμου, τὸ ὁποῖον σᾶς ἐνδιαφέρει, δὲν ἔχομεν νεωτέρας πληροφορίας. Διὰ τὰς εὐχὰς σας εὐχαριστοῦμεν.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πασχαλινὸν ὑμολόγημα ἀπὸ τὸν Ὅρθρον τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.— Ἀρχιμ. Φιλარέτου Βιτάλη, Τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἀναστάσεως. Θεοδ. Κ. Σπεράντζα, Τὸ μοναστήρι τῆς Ταῦ Πεντέλης καὶ ἡ ἀπότομη ἐξαρτίσις του. Ἡ τραγικὴ Πασχαλιὰ τοῦ 1770.— Γιάννη Ἀνδρικοπούλου. Πασχαλινὰς στροφὰς (ποίημα).— Βασ. Ἡλιάδης, Μιὰ νύχτα τῆς Λαμπρῆς στὸ ναὸ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου.— Χρυσοστόμου, Ὁ πέμπτος λόγος περὶ Ἱερωσύνης (Μετάφρ. Θεοδόση Σπεράντζα).— Φ. Γιούφλλη, Ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς Γεώργιος.— Κλ. Παράσχου, Ἡ λαχτάρα γιὰ πίστη.— Ἀρχιμ. Στεφάνου Ματακοῦλια, Ἐκθεσις πεπραγμένων Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου κληρικῶν.— Ἐπιμορφωτικὸν Φροντιστήριον Ἐξομολόγων.— Βασ. Μουστάκη, Κηρύγματα εἰς τὰ Ἐθαγγελικὰ ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν τοῦ ἔτους 1958.— Εἰδήσεις τοῦ Τ. Α. Κ. Ε.— Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστελλόντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως ἡμεῖοισιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δὲ δτι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὅδὸς Φιλοθέης 19—Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφεῖον: Τ. Ρούτσης, Κουκουλάρη 9, Ν. Χαλκηδόν.